

**ΑΝΟΙΚΤΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΥΠΡΟΥ**

**ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ»**

ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΜΑΣΤΕΡ

«Μελέτη του κλάδου πτηνοτροφικών επιχειρήσεων της ελληνικής αγοράς, με κατεύθυνση την κρεοπαραγωγή»

Σταυροπούλου Μαριλένα

Επιβλέπων Καθηγητής: Μπίλιας Ιωάννης

Αθήνα, Μάιος, 2013

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ στα ελληνικά.....	3
ΠΕΡΙΛΗΨΗ στα αγγλικά.....	4
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο	7
1.1 Παραγωγή Κρέατος Πουλερικών	7
1.2 Διεθνείς Εξαγωγές και Εισαγωγές Κρέατος Πουλερικών	11
1.3 Διεθνής Κατανάλωση Κρέατος Πουλερικών.....	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο	16
2.1 Ευρωπαϊκή Παραγωγή Κρέατος Πουλερικών.....	16
2.2 Εισαγωγές και Εξαγωγές στην Ευρωπαϊκή Ένωση.....	18
2.3 Κατανάλωση Κρέατος Πουλερικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.....	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο	22
3.1 Μέγεθος Παραγωγής Κρέατος Πουλερικών στην Ελλάδα.....	22
3.2 Εμπόριο Κρέατος Πουλερικών στην Ελλάδα.....	25
3.3 Εγχώρια Αγορά Κρέατος Πουλερικών.....	29
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο	31
4.1 Επιχειρήσεις Παραγωγής Κρέατος Πουλερικών στην Ελλάδα.....	31
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο Αναπτυξιακή Στρατηγική για τον Κλάδο Πτηνοτροφίας Στην Ελλάδα.....	45
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο Νέες Εξελίξεις και Προοπτικές Κλάδου Παραγωγής Κρέατος Πουλερικών.....	49
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ελληνική.....	51
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ αγγλική	52

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα μελέτη εξετάζει τον κλάδο της παραγωγής κρέατος πουλερικών στην Ελλάδα, μελετώντας ιδιαίτερα τις αναπτυξιακές προοπτικές του κλάδου. Η μελέτη πραγματοποιείται με τη χρήση στοιχείων της παγκόσμιας οικονομίας και δημογραφικά δεδομένα του πληθυσμού. Η εξέταση του κλάδου πραγματοποιείται πρώτα αναλύοντας τις τάσεις της διεθνούς αγοράς, στη συνέχεια τις τάσεις στις διεθνείς εισαγωγές και εξαγωγές και τη διεθνή κατανάλωση του κρέατος πουλερικών. Στη συνέχεια ακολουθεί η ανάλυση των ίδιων στοιχείων για την Ευρωπαϊκή αγορά κρέατος πουλερικών. Σε συνέχεια βρίσκεται η μελέτη της Ελληνικής αγοράς κρέατος πουλερικών, με στοιχεία για την εγχώρια παραγωγή πουλερικών, την εγχώρια κατανάλωση καθώς και τις εισαγωγές και εξαγωγές που πραγματοποιούνται στον Ελλαδικό χώρο. Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις του κλάδου στην Ελλάδα. Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι αναπτυξιακές προοπτικές για τον κλάδο και τέλος οι τελευταίες εξελίξεις του κλάδου στην Ελληνική αγορά.

ABSTRACT

This study presents the sector of the poultry meat production in Greece, taking into consideration the potential of the development of the sector. The study uses data from the

World economy and also takes account of the changes in the numbers of world population. This research begins with the study of the world poultry meat production sector, the numbers of imports and exports of the poultry meat, and the trends in the consumption of poultry meat. It continues with the study of the European poultry market and the study of the Greek poultry meat market, with data of the production of poultry meat, data of the consumption of poultry meat in Greece and data from imports and exports. At chapter number four, are presented the main poultry meat companies in Greece. At the end are presented the development perspectives of the sector in Greece and the latest trends in the Greek market.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το μεγαλύτερο μερίδιο του κλάδου της Ζωικής Παραγωγής στην Ελλάδα καταλαμβάνει η Πτηνοτροφία, με βαθμό αυτάρκειας πάνω από 90 τοις εκατό, σε αυγά και κρέας πουλερικών. Τα εκτρεφόμενα είδη είναι κατά 94 τοις εκατό οι όρνιθες (με κρεοπαραγωγική και αυγοπαραγωγική κατεύθυνση), και στη συνέχεια ακολουθούν τα υπόλοιπα είδη: οι ινδόρνιθες (γαλοπούλες), οι πάπιες, οι χήνες, τα ορτύκια, οι πέρδικες, οι φασιανοί και οι στρουθοκάμηλοι. Λόγω του μεγάλου ποσοστού συμμετοχής στον κλάδο της Πτηνοτροφίας των ορνίθων, έχουν ταυτιστεί οι δύο όροι : «Πτηνοτροφία» και «Οрниθοτροφία».

Η πρωτεΐνη που προέρχεται από τα αυγά και το κρέας των πουλερικών, είναι εξαιρετικής θρεπτικής αξίας και ταυτόχρονα και η πιο φθηνή της αγοράς, σε σύγκριση με τους υπόλοιπους κλάδους της Ζωικής Παραγωγής στην Ελλάδα (για παράδειγμα η Βοοτροφία και η Χοιροτροφία).

Στη χώρα μας, η οрниθοτροφία, μέχρι και μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο ασκούταν σε χωρικό – οικογενειακό επίπεδο, με παραδοσιακά μέσα. Το γενετικό υλικό, ή αλλιώς υβρίδιο, ορνίθων προερχόταν από εγχώριες φυλές. Το κρέας πουλερικών προερχόταν αποκλειστικά από τη σφαγή των ορνίθων αυγοπαραγωγής.

Η μεγάλη ανάπτυξη του κλάδου της πτηνοτροφίας επιτεύχθηκε τη δεκαετία του 1960 με τη ίδρυση των πρώτων οργανωμένων συστηματικών πτηνοτροφικών επιχειρήσεων με κατεύθυνση την κρεοπαραγωγή. Τις επόμενες δεκαετίες η Οрниθοτροφία από την οικογενειακή – χωρική της μορφή, αποκτά την συστηματική της μορφή. Λόγω του γεγονότος ότι το κρέας αλλά και τα αυγά των πουλερικών μπορούν να καλύψουν τις διατροφικές ανάγκες του πληθυσμού με γοργότερο ρυθμό από τα υπόλοιπα είδη εκτροφών, οι πρώτες επιχειρήσεις ξεκίνησαν να ιδρύονται πολύ κοντά στα αστικά κέντρα, σε περιαστικές δηλαδή περιοχές. Ο γοργότερος ρυθμός που προανέφερα, οφείλεται στο φυσιολογικά χαρακτηριστικά του είδους των πτηνών και πιο συγκεκριμένα στο ότι πολλαπλασιάζονται και αναπτύσσονται με γρήγορους ρυθμούς σε σχέση με άλλα είδη ζώων.

Ο κλάδος τις τελευταίες δεκαετίες παρουσίασε τεράστια ανάπτυξη, η οποία

οφείλεται στην εξέλιξη της επιστήμης κατά πολύ μεγάλο ποσοστό. Επιστημονικά πεδία όπως είναι αυτό της εκτροφής, της διατροφής, της γενετικής και της βιο – ασφάλειας παρουσίασαν τεράστια εξέλιξη, και συνέβαλαν στην ανάπτυξη του κλάδου.

Η δομή της αγοράς στην κρεοπαραγωγή και στις καθετοποιημένες επιχειρήσεις του κλάδου είναι ολιγοπωλιακή. Μεγάλο μερίδιο καταλαμβάνουν και αγροτικοί συνεταιρισμοί πτηνοτροφίας καθώς και άλλες μικρότερες επιχειρήσεις του κλάδου. Τα τελευταία τρία έτη ο κλάδος περνά μία βαθύτατη κρίση, με πολλές επιχειρήσεις να βρίσκονται στο χείλος της χρεοκοπίας και στην αίτηση υποβολής στο άρθρο 99 του Πτωχευτικού Κώδικα. Στην παρούσα μελέτη θα εξεταστούν τα αίτια που οδήγησαν τον πιο «δυνατό» κλάδο της πτηνοτροφίας στην βαθύτατη αυτή κρίση και θα προταθούν και μέτρα βελτίωσης των επιχειρήσεων του κλάδου.

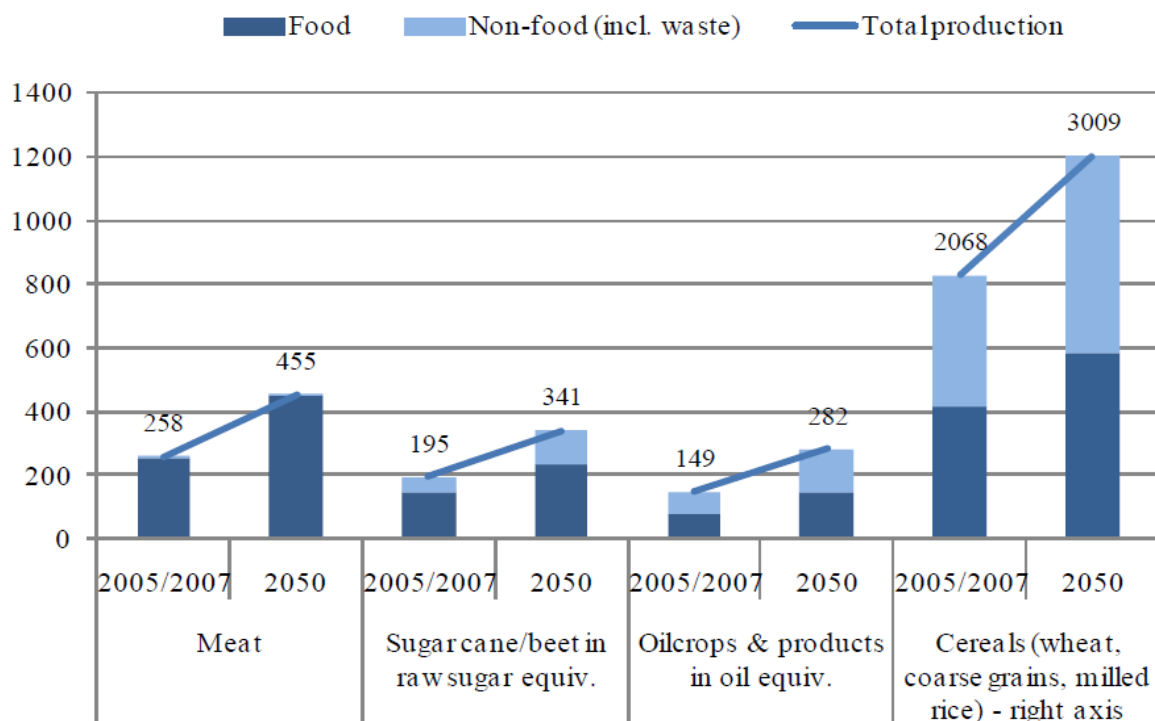
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο

ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΓΟΡΑ ΚΡΕΑΤΟΣ ΠΟΥΛΕΡΙΚΩΝ

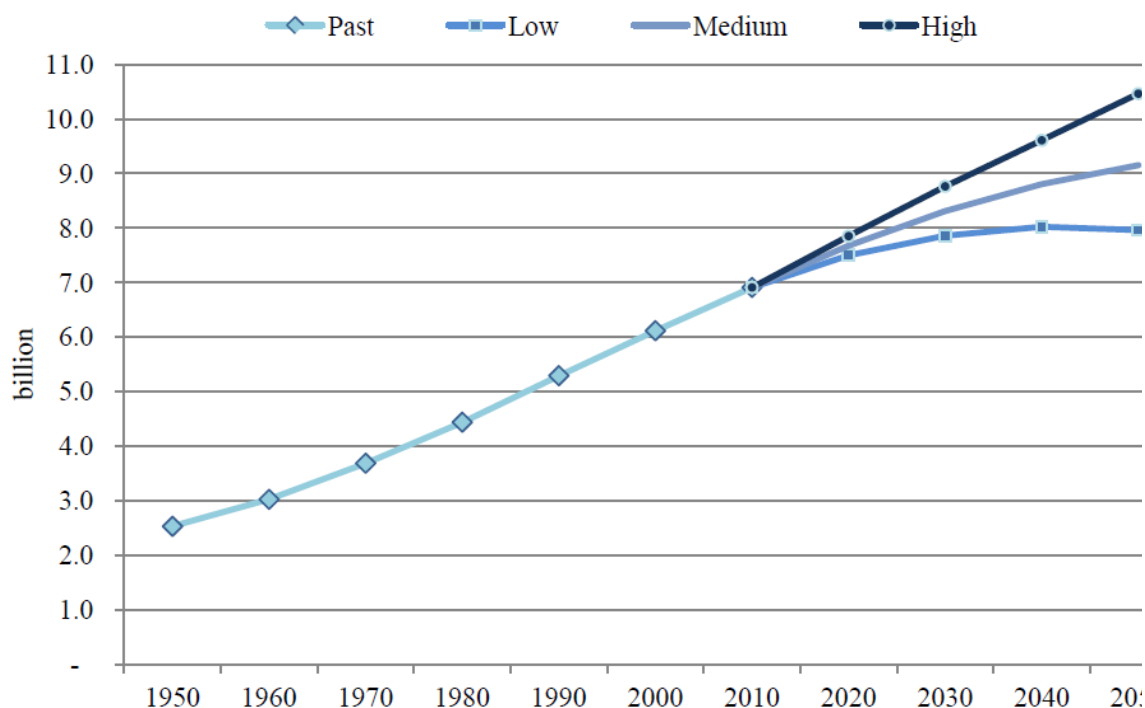
1.1 ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΡΕΑΤΟΣ ΠΟΥΛΕΡΙΚΩΝ

Σύμφωνα με τον F.A.O (Food Agriculture Organization of the United Nations) η κατανάλωση ζωικών πρωτεϊνών αυξάνεται κάθε έτος, πιο συγκεκριμένα από 258 εκατομμύρια τόνους το 2007 θα φθάσει τα 455 εκατομμύρια τόνους το 2050 (Σχεδιάγραμμα 1.1). Στα στοιχεία αυτά πρέπει να συμπεριληφθεί και η συνεχόμενη τάση αύξησης του πληθυσμού του πλανήτη (Σχεδιάγραμμα 1.2), που θα κάνει ακόμη πιο έντονη την ανάγκη για παραγωγή προϊόντων ζωικής προέλευσης.

Σε χώρες με μεγάλο ρυθμό αύξησης του πληθυσμού όπως για παράδειγμα η Κίνα, η Βραζιλία και η Ινδία η ανάγκη αυτή θα είναι ακόμη πιο έντονη.

Σχεδιάγραμμα 1.1 : “Αύξηση της κατανάλωσης κρέατος 1950-2050”, Πηγή FAO: World agriculture towards 2030/2050, The 2012 Revision

Σχεδιάγραμμα 1.2 : “Ιστορική και Προβλεπόμενη αύξηση του πληθυσμού 1950-2050, με τρεις παραλλαγές”, Πηγή FAO: World agriculture towards 2030/2050, The 2012 Revision

Ο κλάδος της κρεοπαραγωγής χαρακτηρίζεται από την ταχεία ανάπτυξη του κλάδου των πουλερικών. Το μερίδιο του κλάδου πτηνοτροφίας σε σχέση με τον κλάδο της συνολικής παραγωγής κρέατος παρουσιάζει αξιοσημείωτη αύξηση. Στον Πίνακα 1.1 παρουσιάζεται η ιστορική και η προβλεπόμενη παγκόσμια παραγωγή κρέατος πτηνών (Delgado et al., 1999).

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.1: Ιστορική και Προβλεπόμενη Παγκόσμια Παραγωγή Κρέατος

Region	Projected annual growth of total production, 1993–2020		Total production in 2020		Per capita production in 2020
	Meat	Milk	Meat	Milk	Meat
	(percent per year)		(million metric tons)		(kilograms)
China	2.9	3.2	86	19	60
Other East Asia	2.4	3.9	7	3	55
India	2.8	1.6	8	172	6
Other South Asia	2.6	3.1	4	46	9
Southeast Asia	3.1	2.9	16	3	25
Latin America	2.2	2.0	39	80	59
WANA	2.5	2.6	11	46	18
Sub-Saharan Africa	3.4	4.0	11	31	10
Developing world	2.7	3.2	183	401	29
Developed world	0.7	0.4	121	371	87
World	1.8	1.6	303	772	39

Sources: Projections are updated figures following the same format as that reported in Rosegrant et al. 1997.

Notes: Meat includes beef, pork, mutton, goat, and poultry. Milk is cow and buffalo milk and milk products in liquid milk equivalent tons and kilograms are three-year moving averages centered on the two years shown. WANA is West Asia and North Africa.

Στον Πίνακα 1.2 και στο Σχεδιάγραμμα 1.3, παρουσιάζεται η εξέλιξη της παραγωγής κρέατος πουλερικών στις μεγαλύτερες παραγωγικές χώρες κατά την περίοδο 2000-2011. Στην πρώτη θέση βρίσκεται η ΗΠΑ και ακολουθούν η Κίνα, η Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε), η Βραζιλία το Μεξικό ενώ ακολουθούν χώρες όπως η ανερχόμενη Ρωσική Ομοσπονδία, η Ιαπωνία και ο Καναδάς. Κατά την περίοδο που εξετάζουμε (2000-2011) η παραγωγή κρέατος πουλερικών στις ΗΠΑ αυξήθηκε κατά 22,7 %, στην Κίνα κατά 35,6 %, στη Βραζιλία κατά 84,3 %, στο Μεξικό κατά 51,6 % και στη Ρωσική Ομοσπονδία κατά 312,2 %. Η παραγωγή κρέατος πουλερικών στην Ε.Ε. κυμάνθηκε σε σταθερά επίπεδα (FAO FAOSTAT).

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.2 : Παραγωγή Κρέατος Πουλερικών σε ΜΤ (χιλιάδες τόνους)

ΚΡΑΤΗ	ΕΤΟΣ 2000	ΕΤΟΣ 2001	ΕΤΟΣ 2002	ΕΤΟΣ 2003	ΕΤΟΣ 2004	ΕΤΟΣ 2005	ΕΤΟΣ 2006	ΕΤΟΣ 2007	ΕΤΟΣ 2008	ΕΤΟΣ 2009	ΕΤΟΣ 2010	ΕΤΟΣ 2011
ΗΠΑ	13.947	14.271	14.470	14.699	15.455,3	16.046,3	16.222,3	16.280	16.998	16.338,1	16.974	17.114*
ΚΙΝΑ	9.057,9	8.842	9.165	9.437,4	9.476,2	9.955,3	10.158,2	10.591	11.271,2	11.688,4	12.190	12.289,8
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ (ΜΕΛΟΣ ΕΕ)	1.222	1.267	1.260	1.300	1.295	1.315	1.319,7	1.308	1.292,7	1.292,2	1.402,7	1.380,4
ΙΣΠΑΝΙΑ (ΜΕΛΟΣ ΕΕ)	983,5	1.011	1.189	1.183,1	1.067	1.060,5	1.043,3	1.091	1.034,4	1.107	1.022,1	1.111,2
ΓΑΛΛΙΑ (ΜΕΛΟΣ ΕΕ)	1.273	1.284	1.198	1.180	1.155	1.165	884,3	968,9	1.140	1.113,8	1.160	1.116*
ΒΡΑΖΙΛΙΑ	5.988,3	6.218	7.057	7.768	8.676,3	7.895,5	8.182,3	9.017	10.244	9.968,9	10.733	11.040
ΜΕΞΙΚΟ	1.819,4	1.923	2.071	2.111,6	2.275,5	2.431,9	2.459	2.537	2.576,4	2.632,4	2.675,8	2.759,7*
ΡΩΣΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ	702,1	730	736	745,4	1.138,2	1.326,6	1.563,9	1.856	1.990,5	2.304,6	2.548,9	2.894,5*
ΙΑΠΩΝΙΑ	1.192	1.214	1.227	1.237,7	1.239,7	1.271,1	1.365,3	1.365	1.367,9	1.412,2	1.415,5	1.380,6*
ΚΑΝΑΔΑΣ	900	949	953,4	954,5	968,1	998	998,5	1.000	1.013	1.009	1.021	1.033

*μη επιβεβαιωμένα στοιχεία
Πηγή FAO : World Agriculture

Σχεδιάγραμμα 1.3 : Μεγαλύτερες παραγωγικές χώρες κρέατος πουλερικών (σε χιλιάδες τόνους, Πηγή: FAO)

Σύμφωνα με την έκδοση του FAO (Food Outlook , Νοέμβριος 2012), η αύξηση της τιμής των σιτηρών παγκοσμίως έχει μειώσει την τάση αύξησης της παραγωγής του κρέατος πουλερικών, το τελευταίο έτος. Πιο συγκεκριμένα από 3,4 % αύξηση κατά το 2011, το 2012 παρουσίασε 2%. Η παγκόσμια παραγωγή αναμένεται να αυξηθεί κατά 2,2 εκατομμύρια τόνους και να φθάσει τους 104,5 εκατομμύρια μετρικούς τόνους, με τα δύο τρίτα της αύξησης να προέρχονται από την Ασιατική ήπειρο.

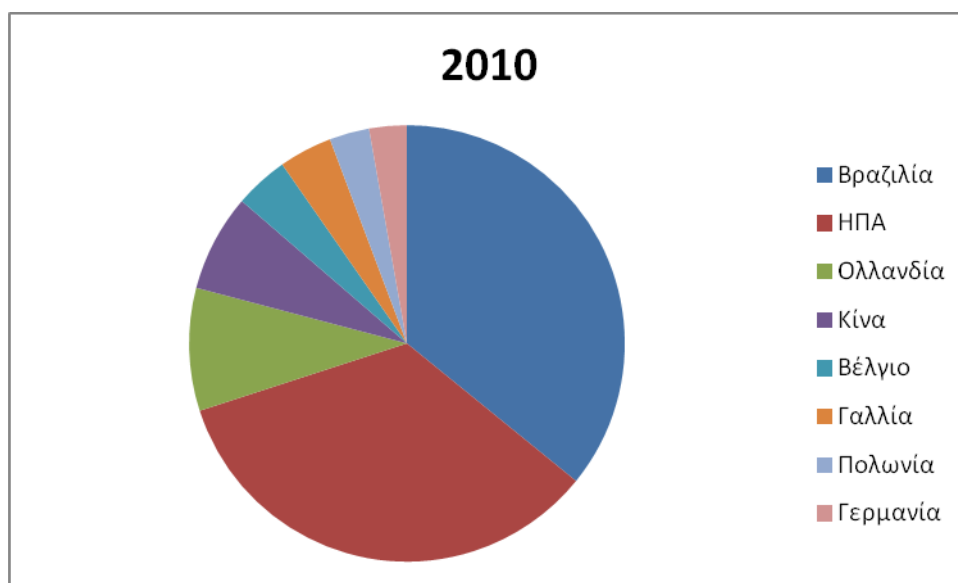
Ακόμη, σύμφωνα με την ίδια έκδοση του Food Outlook, ενώ οι τιμές του κρέατος πουλερικών παραμένουν ανταγωνιστικές και προτιμάται ακόμη από ευαίσθητους στην τιμή καταναλωτές, οι δυσκολίες των παραγωγών εταιριών να μετακυλήσουν τις αυξήσεις της διατροφής των πουλερικών στην τελική τιμή του κρέατος, έχει οδηγήσει σε μείωση των κερδών των εταιριών του κλάδου. Στην Κίνα φαίνεται το καταναλωτικό κοινό να στρέφεται από το χοιρινό κρέας στο κρέας πουλερικών καθώς και η Ινδία, η Ινδονησία, η Ιαπωνία, η Μαλαισία και η Ταϊλάνδη.

1.2 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΚΑΙ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΚΡΕΑΤΟΣ ΠΟΥΛΕΡΙΚΩΝ

Η Βραζιλία είναι ο μεγαλύτερος εξαγωγέας κρέατος πουλερικών με τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής σε πολύ «κοντινή» απόσταση. Οι δύο αυτές χώρες καταλαμβάνουν το 52% της παγκόσμιας παραγωγής κρέατος πουλερικών. Η Ε.Ε., η Κίνα, η Αργεντινή και η Τουρκία ακολουθούν, βρισκόμενες στις μεγαλύτερες χώρες εξαγωγής κρέατος πουλερικών (Πίνακας 1.3, Σχεδιάγραμμα 1.4) (FAO Food Outlook 2010).

Χώρες εξαγωγής κρέατος πουλερικών	2006 (σε τόνους)	2007 (σε τόνους)	2008 (σε τόνους)	2009 (σε τόνους)	2010 (σε τόνους)
Βραζιλία	2.585.713	3.007.075	3.267.889	3.265.749	3.460.760
Η.Π.Α.	2.577.380	3.026.939	3.637.843	3.511.170	3.297.309
Ολλανδία (μέλος ΕΕ)	691.286	695.781	683.728	731.750	878.132
Κίνα Hong Kong SAR	257.285	329.293	388.993	461.161	695.393
Βέλγιο (μέλος ΕΕ)	349.659	310.800	316.996	344.015	385.188
Γαλλία (μέλος ΕΕ)	284.768	326.154	342.688	348.464	381.245
Πολωνία (μέλος ΕΕ)	119.473	139.954	153.293	214.688	285.852
Γερμανία (μέλος ΕΕ)	176.111	211.631	206.392	251.493	269.292

Πίνακας 1.3 : Μεγαλύτερες χώρες εξαγωγής κρέατος πουλερικών (ποσότητα σε τόνους, Πηγή: FAO, Faostat)

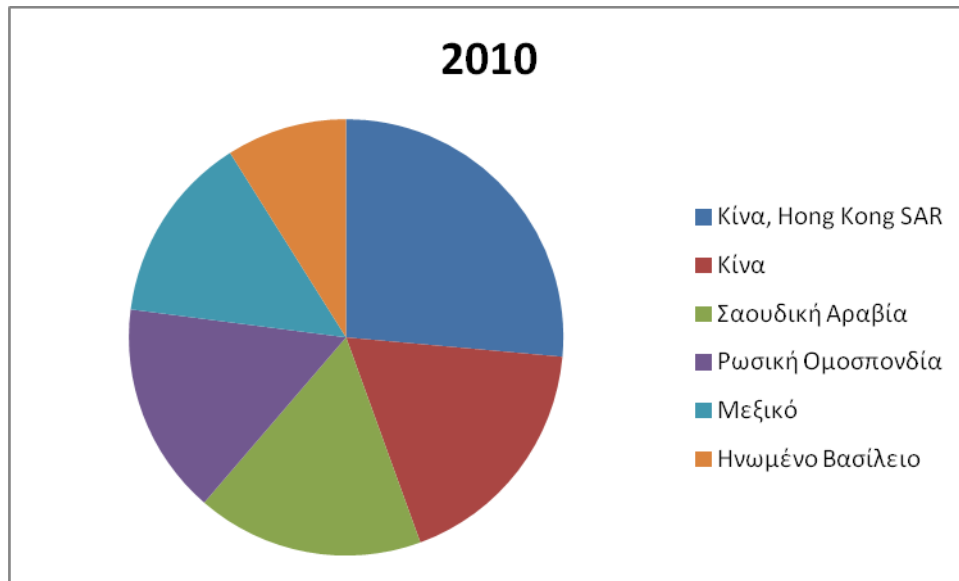

Σχεδιάγραμμα 1.4: Απεικόνιση των μεγαλύτερων εξαγωγέων κρέατος πουλερικών για το έτος 2010 (Πηγή: FAO, Faostat 2010)

Η Κίνα, η Ρωσική Ομοσπονδία και η Σαουδική Αραβία παρουσιάζονται στις μεγαλύτερες χώρες εισαγωγής κρέατος πουλερικών (Πίνακας 1.4 και Σχεδιάγραμμα 1.5)

Χώρες εισαγωγής κρέατος πουλερικών	2006 (σε τόνους)	2007 (σε τόνους)	2008 (σε τόνους)	2009 (σε τόνους)	2010 (σε τόνους)
Κίνα, Hong Kong SAR	493.646	537.860	653.408	982.319	1.011.178
Κίνα	666.589	875.586	969.965	715.341	690.515
Σαουδική Αραβία	416.627	438.810	454.234	554.709	645.012
Ρωσική Ομοσπονδία	1.178.246	1.203.650	1.139.102	911.954	602.850
Μεξικό	410.355	370.181	419.871	480.535	535.732
Ηνωμένο Βασίλειο	327.192	338.838	296.503	304.254	342.373

Πίνακας 1.4: Μεγαλύτερες χώρες εισαγωγής κρέατος πουλερικών (ποσότητα σε τόνους, Πηγή: FAO Faostat 2010)

Σχεδιάγραμμα 1.5 : Απεικόνιση των μεγαλύτερων εισαγωγέων κρέατος πουλερικών για το έτος 2010 (Πηγή: FAO, Faostat 2010)

Η παρουσία της Κίνας στις κορυφαίες χώρες τόσο εισαγωγών όσο και εξαγωγών χωρών, υποδηλώνει την επανεπεξεργασία του κρέατος πουλερικών στη χώρα αυτή (Πίνακας 1.3 και Πίνακας 1.4).

1.3 ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΚΡΕΑΤΟΣ ΠΟΥΛΕΡΙΚΩΝ

Το 2012, η παγκόσμια κατανάλωση κρέατος πουλερικών αυξήθηκε μόνο κατά 2%, σε σχέση με πέρυσι που η αύξηση ήταν 3,4%. Το γεγονός αυτό είναι αποτέλεσμα της αύξησης των τιμών των πρώτων υλών ζωοτροφών διεθνώς. Η εικόνα αυτή είναι κοινή για ανεπτυγμένες και μη ανεπτυγμένες χώρες. Η Ρωσική Ομοσπονδία παρουσιάζει αξιοσημείωτη αύξηση της κατανάλωσης κρέατος πουλερικών σε ποσοστό 6,7%, ενώ στην Κίνα και συγκεκριμένα στην περιοχή του Hong Kong η αύξηση ήταν 3% (FAO :Food Outlook, November 2012) (Πίνακας 1.5).

	2008 (σε χιλιάδες τόνους)	2009 (σε χιλιάδες τόνους)	2010 (σε χιλιάδες τόνους)	2011 (σε χιλιάδες τόνους)	2012* (σε χιλιάδες τόνους)	Ετήσια Μεταβολή (%) 2011- 2012
Παγκοσμίως	93.474	93.443	97.992	102.100	104.135	1,99
Κίνα	19.146	17.263	18.431	18.520	19.079	3,02
Η.Π.Α.	16.218	15.178	15.986	15.992	15.740	-1,58
Ε.Ε.	11.451	11.813	11.958	11.752	11.940	1,60
Βραζιλία	6.601	6.662	7.884	7.639	7.474	-2,16
Ρωσική Ομοσπονδία	3.434	3.348	3.281	3.394	3.623	6,75

Πίνακας 1.5: Παγκόσμια Κατανομή Κατανάλωσης Κρέατος Πουλερικών (ποσότητα σε χιλιάδες τόνους, FAO: Food Outlook)

*Πρόβλεψη

Στον Πίνακα 1.6 παρουσιάζεται η κατά κεφαλή κατανάλωση κρέατος πουλερικών στις ανεπτυγμένες και αναπτυσσόμενες χώρες, καθώς και σε επιλεγμένες χώρες, σύμφωνα με τις προβλέψεις του FAO (Dataset: OECD-FAO, Agricultural Outlook 2012-2021).

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Μεταβολή(%) 2012-2021
Παγκοσμίως	12,97	13,14	13,32	13,47	13,63	13,80	13,96	14,14	14,27	14,46	11,45
Ανεπτυγμένες χώρες	25,49	25,75	26,05	26,20	26,51	26,70	26,97	27,25	27,30	27,58	8,21
Αναπτυσσόμενες χώρες	9,92	10,10	10,26	10,45	10,60	10,78	10,94	11,12	11,29	11,49	15,79
Ρωσική Ομοσπονδία	24,52	24,37	24,80	24,99	25,19	25,36	25,44	25,86	25,01	25,22	2,85
Ισραήλ	64,80	65,18	65,58	66,01	66,45	66,91	67,40	67,89	68,36	68,83	6,23
Σαουδική Αραβία	41,87	42,40	42,79	43,10	43,30	43,52	43,76	44,06	44,38	44,68	6,71
Κίνα	11,98	12,31	12,70	13,08	13,46	13,83	14,19	14,57	14,95	15,34	27,97
Η.Π.Α.	44,24	44,66	45,11	45,21	45,92	46,21	46,83	47,21	47,32	47,80	8,06
Ε.Ε.-27	20,07	20,23	20,38	20,43	20,55	20,59	20,64	20,81	20,86	20,97	4,47

Πίνακας 1.6: Προβλέψεις κατανάλωσης κρέατος πουλερικών (Πηγή: Dataset: OECD-FAO, Agricultural Outlook 2012-2021).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΚΡΕΑΤΟΣ ΠΟΥΛΕΡΙΚΩΝ

2.1 ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΡΕΑΤΟΣ ΠΟΥΛΕΡΙΚΩΝ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, σε παγκόσμια κλίμακα βρίσκεται στην τρίτη θέση παραγωγής κρέατος πουλερικών, μετά τις Η.Π.Α. και την Κίνα. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση των 27 μελών το 2011 η παραγωγή κρέατος πουλερικών ανήλθε σε 10.189 χιλιάδες τόνους.

Στον πίνακα 2.1 παρουσιάζεται η εξέλιξη της συνολικής παραγωγής κρέατος πουλερικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση την περίοδο 2003-2011. Την περίοδο αυτή η παραγωγή κρέατος πουλερικών αυξήθηκε κατά 2,23 %, κρατήθηκε δηλαδή σε σταθερά επίπεδα.

	2003(σε χιλιάδες τόνους)	2004(σε χιλιάδες τόνους)	2005(σε χιλιάδες τόνους)	2006(σε χιλιάδες τόνους)	2007(σε χιλιάδες τόνους)	2008(σε χιλιάδες τόνους)	2009(σε χιλιάδες τόνους)	2010(σε χιλιάδες τόνους)	2011(σε χιλιάδες τόνους)	Μεταβολή(%) 2010-2011
Παραγωγή κρέατος πουλερικών σε χιλιάδες τόνους (Ε.Ε)	8.453	8.549	8.508	8.219	8.699	8.854	9.770	9.967	10.189	2,23

Πίνακας 2.1: Συνολική παραγωγή κρέατος πουλερικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση την περίοδο 2003-2011 (σε χιλιάδες τόνους, Πηγή: FAO:FAOSTAT)

Στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 2.2) παρουσιάζεται η εξέλιξη της παραγωγής κρέατος πουλερικών σε χώρες της Ευρώπης κατά την περίοδο 2003-2011.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Αυστρία	88	89	89	85	95	85	101	107	111
Λευκορωσία	87	101	115	145	165	193	218,8	259	297
Βέλγιο	400	424	498	450	448	450	460	497	501
Βουλγαρία	60	71	80	87	98	98	109,8	86	80
Δανία	188	187	183	166	172	176	168,6	186	186
Γαλλία	1.132	1.106	920	819	920	932	1.069	1.095	1.112
Γερμανία	545	609	605	608	657	746	785	837	895
Ουγγαρία	267	253	246	211	195	195	213	221	235
Ιταλία	682	703	695	628	733	790	822	865	889
Ουκρανία	324	375	496	589	689	794	894	953	995
Ολλανδία	535	615	628	621	694	693	763	781	840
Πολωνία	637	704	796	824	882	882	1.059	1.123	1.150
Ρωσική Ομοσπονδία	1.030	1.152	1.345	1.580	1.858	2.000	2.313	2.563	2.909
Ισπανία	1.185	1.085	1.084	1.064	1.131	1.155	1.174	1.115	1.205
Ηνωμένο Βασίλειο	1.294	1.294	1.333	1.288	1.270	1.259	1.270	1.376	1.354

Πίνακας 2.2: Παραγωγή κρέατος πουλερικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση την περίοδο 2003-2011 (σε χιλιάδες τόνους, Πηγή: FAO:FAOSTAT)

Η Ευρωπαϊκή Ένωση χαρακτηρίζεται από θεαματικές αυξήσεις και οριακές μειώσεις στην παραγωγή κρέατος πουλερικών, στην υπό εξέταση περίοδο. Πιο συγκεκριμένα, την περίοδο 2003 – 2011, η Λευκορωσία παρουσίασε την πιο γρήγορη αύξηση στην παραγωγή κρέατος πουλερικών. Από 87.000 τόνους το 2003 η παραγωγή κρέατος πουλερικών ανήλθε σε 297.000 τόνους το 2011. Η παραγωγή της αυξήθηκε κατά 241%.

Δεύτερη σε ρυθμό αύξησης είναι η Ουκρανία με 324.000 τόνους το 2003 και 995.000 τόνους το 2011, με ρυθμό αύξησης 207%. Στη συνέχεια ακολουθεί η Ρωσική Ομοσπονδία με ρυθμό αύξησης 182,5%, η Πολωνία με 80,5%, η Γερμανία με 64% και η Ολλανδία με 57%. Το Βέλγιο, η Αυστρία, η Βουλγαρία, η Ιταλία έχουν ρυθμό αύξησης 25-30%. Το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ισπανία παρουσιάζουν οριακές αυξήσεις της τάξεως του 1-5%.

Σημαντική μείωση της παραγωγής παρουσιάζει η Ουγγαρία που φθάνει το 11%. Οριακές μειώσεις της παραγωγής κρέατος πουλερικών εμφανίζουν η Δανία (1,06%) και η Γαλλία (1,77%).

Με βάση τα στοιχεία του πίνακα 2.2, προκύπτει η σημασία της Ρωσικής Ομοσπονδίας στην Ευρώπη, στον κλάδο της παραγωγής κρέατος πουλερικών. Το γεγονός αυτό γίνεται σαφές εξετάζοντας τις ποσότητες παραγωγής και πιο συγκεκριμένα από 1.030.000 τόνους το 2003 σε 2.909.000 το 2011, αύξηση 1.879.000 τόνων. Ο ρόλος της Ρωσικής Ομοσπονδίας στην παραγωγή κρέατος πουλερικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι μεγάλης σπουδαιότητας.

2.2 ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Στον Πίνακα 2.3 παρουσιάζονται οι μεγαλύτερες χώρες εισαγωγής κρέατος πουλερικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση για την περίοδο 2003-2010. Η Ρωσική Ομοσπονδία είναι ο μεγαλύτερος εισαγωγέας κρέατος πουλερικών για ολόκληρη την εξεταζόμενη περίοδο. Βέβαια, παρουσιάζει πτωτική τάση, πράγμα που σημαίνει ότι η χώρα αυτή αυξάνει την εγχώρια παραγωγή της χρόνο με το χρόνο.

Η Ολλανδία την εξεταζόμενη περίοδο έχει αυξήσει τις εισαγωγές της με ρυθμό 177%, η Γαλλία με 98%, η Γερμανία με 53,3% και η Ρωσική Ομοσπονδία με 3,7%.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	χιλιάδες τόνοι							
Γαλλία	147	158	180	182	213	230	256	292
Γερμανία	195	232	243	230	226	216	261	299
Ολλανδία	111	127	151	215	223	408	309	308
Ρωσική Ομοσπονδία	580	1.219	1.205	1.073	999	1.139	911	602
Σύνολο	1033	1736	1779	1700	1661	1993	1737	1501

Πίνακας 2.3: Εισαγωγές κρέατος πουλερικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση την περίοδο 2003-2010 (σε χιλιάδες τόνους, Πηγή: FAO:FAOSTAT)

Η Ευρωπαϊκή Ένωση το 2011 εξήγαγε 1.594.000 τόνους κρέατος πουλερικών (FAO, FOOD Outlook November 2012). Στον Πίνακα 2.4 παρουσιάζονται οι μεγαλύτερες χώρες εξαγωγής κρέατος πουλερικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την χρονική περίοδο 2003 – 2010. Για το 2010 η Ολλανδία είναι ο μεγαλύτερος εξαγωγέας κρέατος πουλερικών, με 878 χιλιάδες τόνους κρέατος πουλερικών. Ακολουθεί το Βέλγιο και η Γαλλία με 385 και 381 χιλιάδες τόνους κρέατος πουλερικών αντίστοιχα. Ακόμη η Πολωνία με 285 χιλιάδες τόνους, η Γερμανία με 269 χιλιάδες τόνους και το Ηνωμένο Βασίλειο με 215 χιλιάδες τόνους.

Θεαματική αύξηση στις εξαγωγές της έχει παρουσιάσει η Πολωνία (670%) και ακολουθεί Ολλανδία με 50%, η Γερμανία με 43%, το Βέλγιο με 30,5% και η Γαλλία με 5,25%. Η Δανία την εξεταζόμενη περίοδο 2003-2010, παρουσιάζει πτωτική τάση στις εξαγωγές της, της τάξεως του 25,6%.

ΕΞΑΓΩΓΕΣ	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
χιλιάδες τόνοι								
Βέλγιο	295	337	313	349	310	316	344	385
Δανία	113	121	102	90	86	77	83	84
Γαλλία	362	343	355	284	326	342	348	381
Γερμανία	187	163	166	176	211	206	251	269
Ολλανδία	584	515	624	691	695	683	731	878
Πολωνία	37	63	101	119	140	153	214	285
Ηνωμένο Βασίλειο	184	189	181	167	227	217	202	215
Σύνολο	1762	1731	1842	1876	1995	1994	2173	2497

Πίνακας 2.4: Εξαγωγές κρέατος πουλερικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση την περίοδο 2003-2010 (σε χιλιάδες τόνους, Πηγή: FAO:FAOSTAT)

Εν κατακλείδι, η Ευρωπαϊκή Ένωση των 27 μελών, είναι σημαντικότερη έμπορος κρέατος πουλερικών με ετήσιες εξαγωγές ύψους 1,5 εκατομμυρίων τόνων για το έτος 2011 και εισαγωγές στα ίδια επίπεδα (1,5 εκατομμύρια τόνους) (FAO, Food Outlook November 2012).

2.3 ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΚΡΕΑΤΟΣ ΠΟΥΛΕΡΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

Ο FAO έχει δημοσιεύσει στοιχεία έως και το 2009 που αφορούν την κατανάλωση κρέατος πουλερικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Για το 2009 η κατανάλωση κρέατος πουλερικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση ήταν 21,9 kg ανά άτομο ανά έτος, ενώ το 2006 ήταν 19,2 kg ανά άτομο ανά έτος.

Στον Πίνακα 2.5 παρουσιάζεται η κατά κεφαλή κατανάλωση κρέατος πουλερικών σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Χώρες	2006 kg/έτος	2007 kg/έτος	2008 kg/έτος	2009 kg/έτος
Αυστρία	16,8	17,5	17,1	17,9
Λευκορωσία	16,2	17,8	20,7	21,9
Βέλγιο	23,6	25,1	24,4	21,5
Βουλγαρία	18,8	19,9	21,3	21,4
Δανία	19,1	20	22,7	18,9
Γαλλία	20,2	21,1	21,2	22,3
Γερμανία	14,3	15,5	17,1	17,3
Ελλάδα	14	13,5	13,6	13,7
Ουγγαρία	28,9	27,5	27,6	26,4
Ολλανδία	15	14,4	27,2	22,7
Ρωσική Ομοσπονδία	19,9	22,1	22,5	22,8
Ισπανία	25,8	27,3	25,3	27,5
Ουκρανία	15,9	17,8	22,7	23,3
Ηνωμένο Βασίλειο	30,8	29,1	28,2	32,2

Πίνακας 2.5 : Κατανάλωση κρέατος πουλερικών σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης την περίοδο 2006-2009 (σε κιλά ανά άτομο ανά έτος, Πηγή: FAO:FAOSTAT)

Τη μεγαλύτερη αύξηση σε κατανάλωση κρέατος πουλερικών από το 2006 έως το 2009, παρουσιάζει η Ολλανδία με 51,3%, ακολουθεί η Ουκρανία με 46,5%, η Λευκορωσία με 35,1%, η Γερμανία με 20,9% και η Ρωσική Ομοσπονδία με 14,5%. Σημαντική μείωση παρουσιάζουν η Γαλλία με 10,3%, το Βέλγιο με 8,89%, η Ουγγαρία με 8,65% και η Ελλάδα με 2,14%.

Η αύξηση στην κατά κεφαλή κατανάλωση κρέατος πουλερικών στην Ευρωπαϊκή

Ένωση θα εξαρτηθεί από :

- Την αύξηση του εισοδήματος των πολιτών των χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Την βελτίωση της βιομηχανίας της πτηνοτροφίας σε σχέση με άλλα είδη βιομηχανιών κρέατος.
- Την καινοτομία που θα αναπτύξουν οι εταιρείες πτηνοτροφίας, καθώς το καταναλωτικό κοινό επηρεάζεται από απροσδόκητους παράγοντες στις αγοραστικές του συνήθειες, όπως για παράδειγμα η ευζωία των ζώων- γεγονός που συμβαίνει περισσότερο σε αναπτυγμένες χώρες (Global Poultry Trends, The poultry site, August 2010).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

Η ΑΓΟΡΑ ΚΡΕΑΤΟΣ ΠΟΥΛΕΡΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στο κεφάλαιο αυτό εξετάζεται η εγχώρια αγορά κρέατος πουλερικών. Στις σελίδες που ακολουθούν παρουσιάζονται η παραγωγή, η μέση απόδοση, η διάρθρωση της εγχώριας παραγωγής κρέατος πουλερικών (ανά περιφέρεια) καθώς και η εξέλιξη των εισαγωγών και εξαγωγών κρέατος πουλερικών στη χώρα μας. Τα στοιχεία έχουν συλλεχθεί από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Υπ.Α.Α.Τ.) και από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ).

3.1 ΜΕΓΕΘΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΡΕΑΤΟΣ ΠΟΥΛΕΡΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζεται η εγχώρια παραγωγή κρέατος πουλερικών και η μέση απόδοση (κιλά/κεφαλή), σύμφωνα με τα τελευταία επίσημα στοιχεία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Υπ.Α.Α.Τ.).

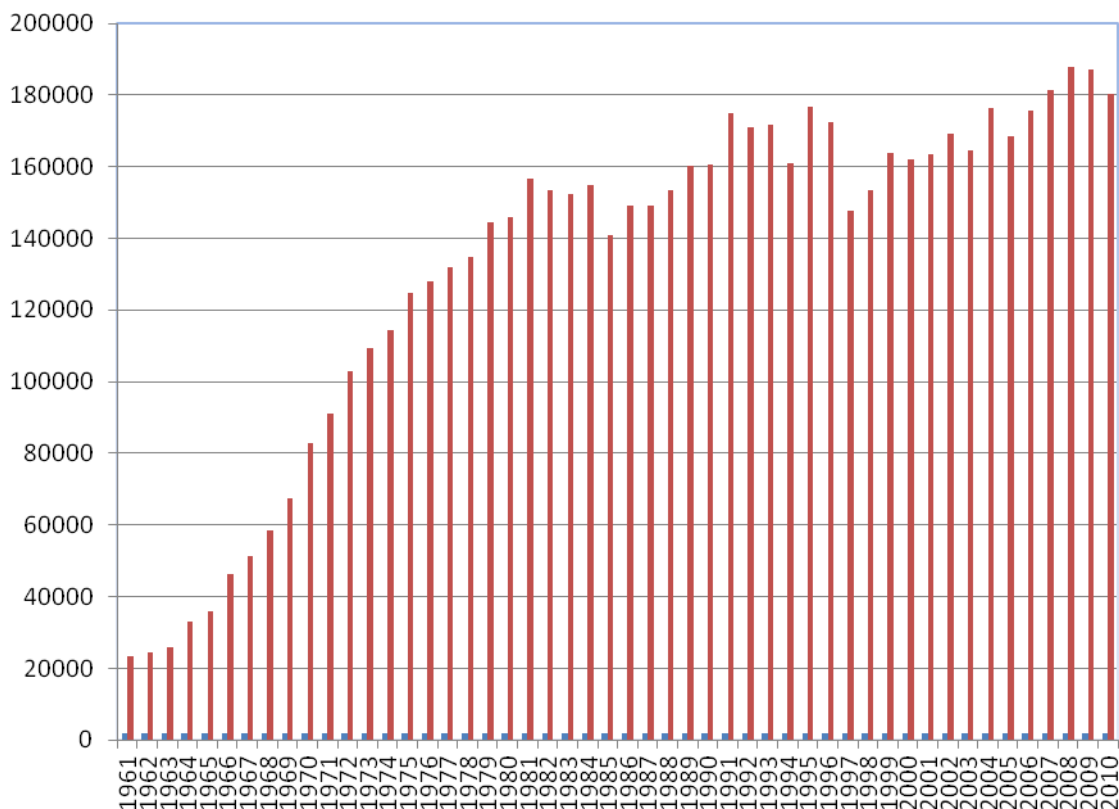
Στον ακόλουθο Πίνακα 3.1 παρουσιάζεται η εξέλιξη της εγχώριας παραγωγής κρέατος πουλερικών για την περίοδο 2002-2011. Σύμφωνα με τα στοιχεία αυτά προκύπτει και ετήσια μεταβολή για την αντίστοιχη περίοδο.

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΡΕΑΤΟΣ ΠΟΥΛΕΡΙΚΩΝ				
ΕΤΟΣ	ΣΦΑΓΙΑ (κεφαλές)	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΡΕΑΤΟΣ (τόνοι)	Ετήσια Μεταβολή	ΜΕΣΗ ΑΠΟΔΟΣΗ (κιλά/κεφαλή)
2002	104.151.094	163.551		1,57
2003	107.060.252	169.057	3,37	1,58
2004	106.331.627	164.580	-2,65	1,55
2005	114.012.785	176.434	7,20	1,55
2006	108.388.640	168.500	-4,50	1,55
2007	112.542.780	175.793	4,33	1,56
2008	116.113.670	181.254	3,11	1,56
2009	121.376.783	187.766	3,59	1,55
2010	120.283.204	187.041	-0,39	1,56
2011	114.603.871	180.231	-3,64	1,57

Πίνακας 3.1: Παραγωγή κρέατος πουλερικών (ποσότητες σε τόνους, Πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων).

Η συνολική εγχώρια παραγωγή κρέατος πουλερικών στην διάρκεια των ετών έχει παρουσιάσει αρκετές διακυμάνσεις είτε προς τα πάνω είτε προς τα κάτω. Η υψηλότερη πτώση παρουσιάζεται το 2006 ύψους 4,5% λόγω της εμφάνισης της γρίπης των πτηνών στα σμήνη κατά την περίοδο αυτή (στέλεχος H5N1). Το 2010 παρουσιάζεται οριακή μείωση 0,4% και το 2011 η μείωση φθάνει το 3,7%, απόρροια της οικονομικής κατάστασης της χώρας μας. Το 2009 καταγράφεται το υψηλότερο ποσό της εγχώριας παραγωγής κρέατος πουλερικών, αγγίζοντας τους 187.766 τόνους. Γενικότερα θα μπορούσαμε να πούμε ότι από το 2002 μέχρι το 2011 η εγχώρια παραγωγή κρέατος πουλερικών κυμάνθηκε από 163 έως 187 χιλιάδες τόνους.

Στο διάγραμμα 3.1 παρουσιάζεται η μακροχρόνια εξέλιξη της παραγωγής κρέατος πουλερικών σε τόνους κατά την περίοδο 1962-2011.

Διάγραμμα 3.1 : Μακροχρόνια εξέλιξη της παραγωγής κρέατος πουλερικών κατά την περίοδο 1962-2011 (ποσότητες σε τόνους, Πηγή: Υπ.Α.Α.Τ.).

Σύμφωνα με τα στοιχεία του διαγράμματος 3.1 το 2011 η εγχώρια παραγωγή κρέατος πουλερικών ανήλθε σε 180.231 τόνους ενώ το 1962 ήταν 23.207 τόνους. Η εγχώρια παραγωγή κρέατος πουλερικών οχταπλασιάστηκε σε διάρκεια 50 ετών, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Σύμφωνα με τον πίνακα 3.1 η εξέλιξη της μέσης απόδοσης πουλερικών (κιλά/κεφαλή) στην Ελλάδα για την περίοδο 2002-2011, δεν παρουσιάζει διακυμάνσεις και άρα είναι σταθερή στο 1,57 κιλά ανά κεφαλή. Το 1962 η μέση απόδοση ανά κεφαλή ήταν 1,13 κιλά/κεφαλή, πράγμα που σημαίνει ότι από το 1962 έως το 2011 έχουμε αύξηση της απόδοσης κατά 0,44 κιλά ανά κεφαλή, σε διάρκεια 50 ετών.

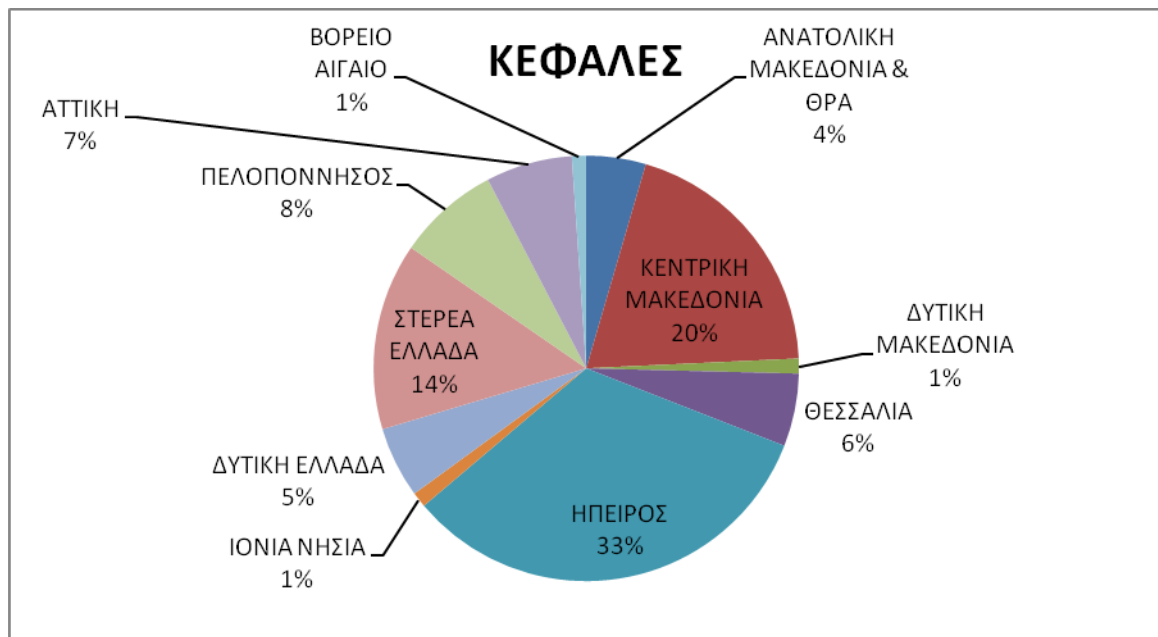
Στον Πίνακα 3.2 και το Σχεδιάγραμμα 3.2, παρουσιάζεται η ποσοστιαία κατανομή παραγωγής κρέατος πουλερικών στις περιφέρειες της Ελλάδας, σύμφωνα με τα στοιχεία της τελευταίας απογραφής των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων το έτος 2000, τελευταία ενημέρωση πραγματοποιήθηκε στις 28/06/2010.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ	ΚΕΦΑΛΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑ	29.186	1.693.921	4,52
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	33.899	7.393.296	19,74
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	13.275	425.262	1,14
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	40.453	2.071.669	5,53
ΗΠΕΙΡΟΣ	24.619	12.323.179	32,90
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	12.871	432.972	1,16
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	49.238	2.021.843	5,40
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	27.833	5.327.400	14,22
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	38.610	2.902.102	7,75
ΑΤΤΙΚΗ	3.658	2.461.106	6,57
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	10.177	404.907	1,08

Πίνακας 3.2 : Κατανομή εκμεταλλεύσεων πτηνοτροφίας στην Ελλάδα, Πηγή:

<http://www.geodata.gov.gr>

Σχεδιάγραμμα 3.2 : Κατανομή εκμεταλλεύσεων πτηνοτροφίας στην Ελλάδα, Πηγή:

<http://www.geodata.gov.gr>

3.2 ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΡΕΑΤΟΣ ΠΟΥΛΕΡΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζεται η κατάσταση των εισαγωγών και εξαγωγών κρέατος πουλερικών στην Ελλάδα. Τα στοιχεία προέρχονται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) με βάση εκτιμήσεις από την αγορά. Ενδεχομένως τα

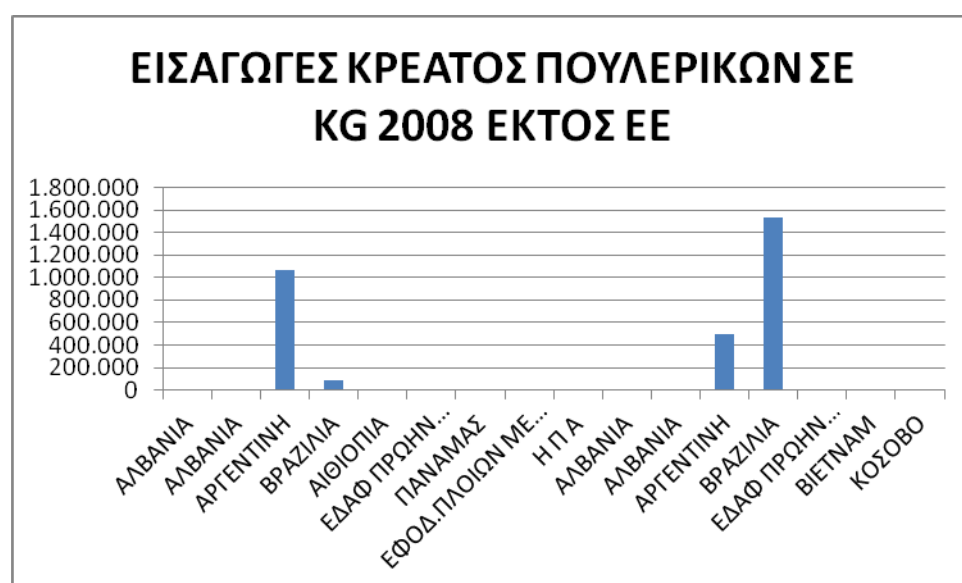
μεγέθη αυτά να χρήζουν τροποποίησης. Παρουσιάζουν όμως με σαφήνεια την τάση της αγοράς.

	2006	2007	2008
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΕΝΤΟΣ ΕΕ ΣΕ KG	14.547.360	14.547.360	19.518.978
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΕΚΤΟΣ ΕΕ ΣΕ KG	352.560	1.689.940	3.190.196
ΣΥΝΟΛΟ	14.899.920	16.237.300	22.709.174

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.3: Εισαγωγές κρέατος πουλερικών για την περίοδο 2006-2008 (σε κιλά, Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ).

Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσιάζονται στον πίνακα 3.3 προκύπτει ότι οι εισαγωγές κρέατος πουλερικών στη χώρα μας βρίσκονται σε αυξητική πορεία. Το γεγονός αυτό θα πρέπει να ωθήσει τον κλάδο της πτηνοτροφίας σε περαιτέρω ανάπτυξη.

Όσον αφορά τις χώρες από τις οποίες εισάγουμε κρέας πουλερικών, παρουσιάζονται τα παρακάτω διαγράμματα για το έτος 2008:

Σχεδιάγραμμα 3.3: Χώρες εισαγωγής κρέατος πουλερικών εκτός Ε.Ε. για το έτος 2008 (σε κιλά, Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ).

Παρατηρούμε ότι οι εισαγωγές μας πραγματοποιούνται κυρίως από την Αργεντινή και τη Βραζιλία. Οι χώρες μπορεί να εμφανίζονται δύο φορές, καθώς οι εισαγωγές μπορεί να έχουν να κάνουν με κρέας πουλερικών νωπό ή κατεψυγμένο ή και τεμάχια κρέατος πουλερικών, πρόκειται δηλαδή για διαφορετικούς κωδικούς προϊόντος από την ΕΛΣΤΑΤ.

Στο σχεδιάγραμμα 3.4 που ακολουθεί παρουσιάζονται οι εισαγωγές της χώρας μας για το έτος 2008 που πραγματοποιούνται από χώρες εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Από τα στοιχεία λοιπόν, φαίνεται ότι η Ιταλία είναι πρώτη με διαφορά. Το γεγονός αυτό εξάλλου είναι εμφανές και στα ελληνικά σούπερ μάρκετ, όπου τα τελευταία χρόνια κατακλύζονται τα ράφια τους από κρέας και σκευάσματα κρέατος πουλερικών ιταλικής προέλευσης. Ακολουθούν οι Κάτω Χώρες (Ολλανδία) και η Δανία.

Σχεδιάγραμμα 3.4: Χώρες εισαγωγής κρέατος πουλερικών εντός Ε.Ε. για το έτος 2008 (σε κιλά, Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ).

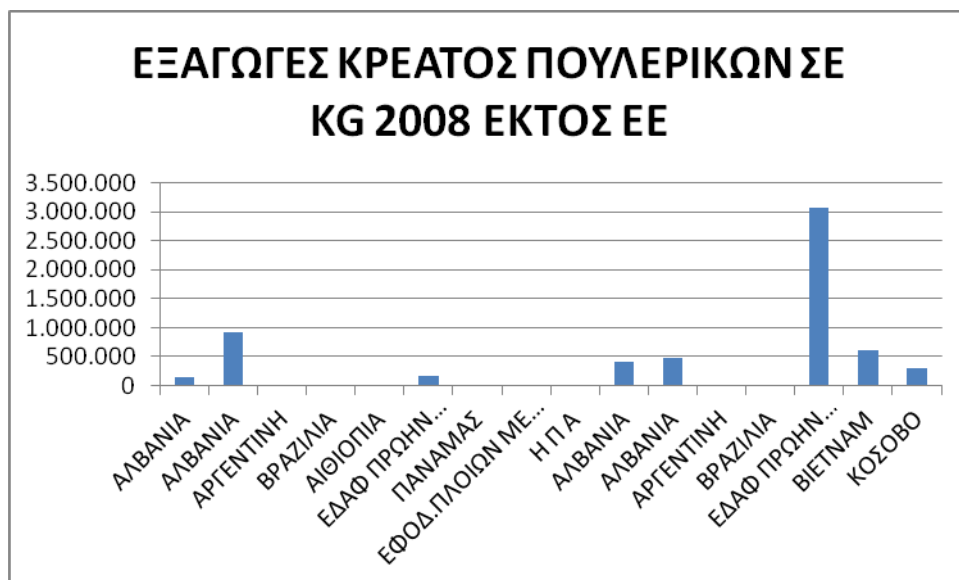
Παρακάτω ακολουθεί ο Πίνακας 3.4 Που αφορά τις εξαγωγές κρέατος πουλερικών από την Ελλάδα προς χώρες εντός και εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

	2006	2007	2008
ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΕΝΤΟΣ ΕΕ ΣΕ ΚG	385.348	968.730	2.048.868
ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΕΚΤΟΣ ΕΕ ΣΕ ΚG	6.938.828	8.390.617	6.094.039
ΣΥΝΟΛΟ	7.324.176	9.359.347	8.142.907

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.4: Εξαγωγές κρέατος πουλερικών για την περίοδο 2006-2008 (σε κιλά, Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ).

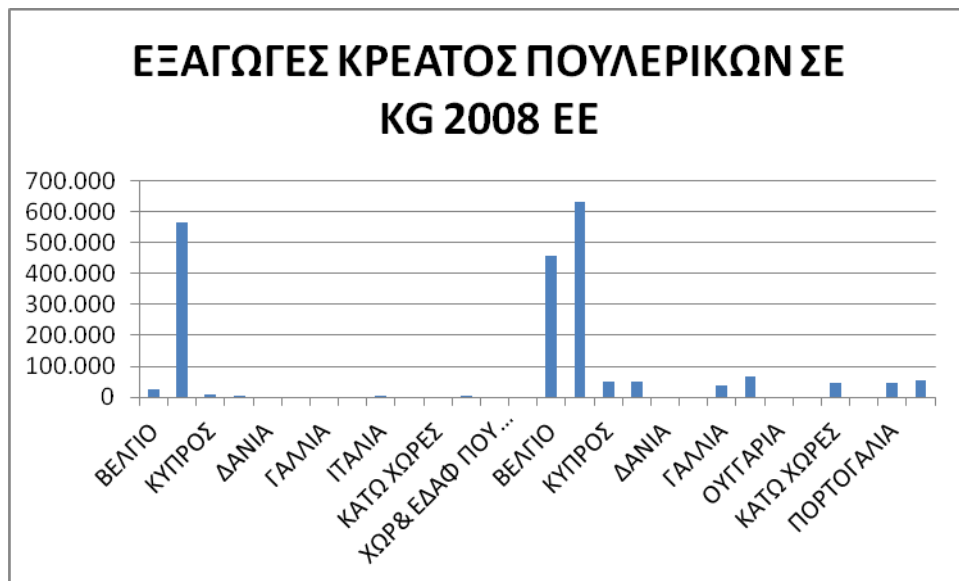
Σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα φαίνεται ότι οι εξαγωγές στη χώρα μας κυμαίνονται σε σταθερά επίπεδα, με μικρές διακυμάνσεις από έτος σε έτος.

Για να έχουμε και μια πιο σαφή εικόνα για τις χώρες προορισμού των εξαγωγών ακολουθούν δυο σχεδιαγράμματα.

Σχεδιάγραμμα 3.5: Χώρες εξαγωγής κρέατος πουλερικών εκτός Ε.Ε. για το έτος 2008 (σε κιλά, Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ).

Στις εξαγωγές κρέατος πουλερικών σε χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, η χώρα μας περιορίζεται στις γειτονικές της χώρες (Αλβανία, Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία, Κόσσοβο).

Σχεδιάγραμμα 3.6: Χώρες εξαγωγής κρέατος πουλερικών εντός Ε.Ε. για το έτος 2008 (σε κιλά, Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ).

Στις εξαγωγές κρέατος πουλερικών εντός Ευρωπαϊκής Ένωσης η Κύπρος και το Βέλγιο πρωτοστατούν. Ακολουθούν η Ουγγαρία, η Πορτογαλία, η Δανία και η Ολλανδία, αλλά το μέγεθος των εξαγωγών στις χώρες αυτές είναι πολύ μικρού βαθμού.

3.3 ΕΓΧΩΡΙΑ ΑΓΟΡΑ ΚΡΕΑΤΟΣ ΠΟΥΛΕΡΙΚΩΝ

Στον πίνακα 3.5 παρουσιάζεται η εξέλιξη της παραγωγής και κατανάλωσης κρέατος πουλερικών στην Ελλάδα, καθώς και τα μεγέθη των εισαγωγών και εξαγωγών για την ίδια περίοδο (2006-2008).

ΕΤΟΣ	2006	2007	2008
ΠΑΡΑΓΩΓΗ σε τόνους	168.500	175.793	181.254
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ σε τόνους	14.899	16.237	22.709
ΕΞΑΓΩΓΕΣ σε τόνους	7.324	9.359	8.143
ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ	176.074,8	182.671,0	195.820,3
ΒΑΘΜΟΣ ΑΥΤΑΡΚΕΙΑΣ %	95,70	96,23	92,56

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.5: Παραγωγή, Εισαγωγές και Εξαγωγές κρέατος πουλερικών για την περίοδο 2006-2008 (σε κιλά, Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ και FAOSTAT).

Από τα στοιχεία του πίνακα προκύπτει ότι η κατανάλωση κρέατος πουλερικών στη χώρα μας αυξάνεται χρονιά με τη χρονιά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΛΑΔΟΥ ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

4.1 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΡΕΑΤΟΣ ΠΟΥΚΕΡΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στο παρόν κεφάλαιο θα παρουσιαστούν οι κυριότερες από τις επιχειρήσεις του κλάδου παραγωγής κρέατος πουλερικών (Πίνακας 4.1).

Τα κριτήρια επιλογής παρουσίασης των επιχειρήσεων αυτών είναι η επωνυμία (brand name), ο κύκλος εργασιών, ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού, το δίκτυο διανομής και πώλησης.

Πέραν των επιχειρήσεων αυτών υπάρχουν και οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί με μεγάλο κύκλο εργασιών και πωλήσεων, για τους οποίους δεν υπάρχουν διαθέσιμοι ισολογισμοί.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1 :Παραγωγικές εταιρίες κλάδου παραγωγής κρέατος πουλερικών Ελλάδας.

1. Θ. ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ ΑΒΕΕ ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Διεύθυνση Έδρα:

ΒΙ.ΠΕ. Ροδοτόπι, 45500, Ιωάννινα

Τηλ. 2651022200

Εργοστασια-Σφαγεία:

ΒΙ.ΠΕ. Ροδοτοπίου, 45500, Ιωάννινα

Πεδινή, 45500 Ιωάννινα

Καλαμιά, 47100 Άρτα

Θερμά Νιγρίτας, 62100 Σέρρες

www.nitsiakos.gr

Προσωπικό: 550

Κύκλος εργασιών : 138.946.008,23€(2011)

Δραστηριότητες: Πτηνοτροφεία, πώληση νεοσσών και αβγών εκκόλαψης, επεξεργασία νωπών και κατεψυγμένων πουλερικών, παραγωγή ζωοτροφών και τροφών κατοικίδιων ζώων, εμπορία πρώτων υλών ζωοτροφών.

Άλλα στοιχεία : Με 40ετή παρουσία στον κλάδο της παραγωγής κρέατος πουλερικών κατέχει εξέχουσα θέση στο χώρο της Ελληνικής Βιομηχανίας Τροφίμων, παρέχοντας στον έλληνα καταναλωτή υψηλής ποιότητας προϊόντα μέσα από ένα πλήρως καθετοποιημένο σύστημα παραγωγής. Ιδρύθηκε το 1995 και ουσιαστικά προήλθε από μετατροπή της ομόρρυθμης εταιρείας Νιτσιάκος Θ. και Σία Ο.Ε. που υπήρχε από το 1973. Στα αντικείμενα της εταιρείας περιλαμβάνονται η παραγωγή και εμπορία ευρείας γκάμας προϊόντων κρέατος πουλερικών, κουνελιού, γαλοπούλας, ζωοτροφών για παντός τύπου εκτροφή ζώων παραγωγής αλλά και συντροφιάς, οργανικών λιπασμάτων.

Το προσωπικό της επιχείρησης είναι ικανότατο με άρτιο επιστημονικό υπόβαθρο. Έχει συντελέσει σημαντικά στην ανάπτυξη της περιοχής της Ηπείρου, αλλά και στην ανάπτυξη του κλάδου της πτηνοτροφίας. Λόγω της καθετοποίησης της επιχείρησης υπάρχει απόλυτος έλεγχος της παραγωγικής αλυσίδας.

Η φιλοσοφία της εταιρίας βασίζεται στους εξής άξονες:

- Αποκλειστικά Φυτική διατροφή των ζώων εκτροφής με πρώτες ύλες απαλλαγμένες από γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς
- Λήψη δειγμάτων πρώτων υλών σε κάθε παραλαβή και χημική ανάλυση αυτών
- Στην καθοδήγηση από τα άρτια εκπαιδευμένο προσωπικό της Θ. Νιτσιάκος ABEE αλλά και από συνεργάτες του εξωτερικού
- Στη λειτουργία σε πλήρως σύγχρονα και αυτοματοποιημένα εργοστάσια παραγωγής ζωοτροφών αλλά και προϊόντων κρέατος πουλερικών.

Η εταιρία διαθέτει μονάδες εκτροφής πουλερικών κυρίως στον νομό Ιωαννίνων, 8 υποκαταστήματα για τη διανομή των προϊόντων της, στόλο 150 ιδιόκτητων αυτοκινήτων και ψυγείων, κέντρα διανομής στα μεγάλα αστικά κέντρα και με αυτόν τον τρόπο τα προϊόντα της εταιρίας Θ. Νιτσιάκος ABEE φτάνουν παντού στην Ελλάδα ολόφρεσκα.

Η Θ. Νιτσιάκος ABEE διαθέτει τα προϊόντα της σε αλυσίδες σούπερ μάρκετ, κρεοπωλεία, χώρους μαζικής εστίασης και μονάδες επεξεργασίας τροφίμων, ενώ τα τελευταία έτη αυξάνονται συνεχώς οι εξαγωγές κατεψυγμένων προϊόντων σε γειτονικές χώρες και στην Κύπρο.

2. H.Q.F. – HELLENIC QUALITY FOODS

Διεύθυνση – Έδρα:

Γ. Γενηματά 190 18, Μαγούλα, Αττική

Τηλ. 210 6161500, φαξ. 210 6161599

www.hqf.gr και www.mimicos.gr

Εργοστάσια:

Οδός Ελευσίνας Δερβενοχωρίων, 196 00 Μάνδρα

Νέα Αρτάκη, 34 600, Εύβοια

Προσωπικό: 450

Κύκλος Εργασιών: 101.592.946,63 €(2011)

Δραστηριότητες: Παραγωγή, εισαγωγές και χονδρικό εμπόριο προϊόντων ζύμης. Εκτροφή ζώων- πτηνοτροφεία. Διάθεση ζώντων πουλερικών, νεοσσών και αυγών εκκόλαψης. Παραγωγή και επεξεργασία κρέατος πουλερικών. Παραγωγή αλλαντικών, ζωοτροφών, συμπληρωμάτων και κατεψυγμένων φαγητών.

Άλλα στοιχεία: Ιδρύθηκε το 1980, με την επωνυμία Κανάκης Αντόνιος Βιομηχανία Φύλλου Κρούστας – Κανταΐφι ΑΕΒΕ. Προήλθε από μετατροπή σε Α.Ε. της νομικής μορφής της

ατομικής επιχείρησης «Βιοφυλκάν» Αντώνιος Κανάκης (υπήρχε από το 1962). Το 1986 η εταιρία μετονομάστηκε σε Φύλλο – Κρούστας – Σφολιάτα Α. Κανάκης ΑΕΒΕ, ενώ το 1988 πέρασε στον έλεγχο της οικογένειας Ι. Φιλίππου και η επωνυμία της άλλαξε σε Κανάκη Α.Ε. Μέχρι τα τέλη του 1999 ασχολείτο με την παραγωγή και τη διάθεση προϊόντων ζύμης. Στο τέλος του 1999 ο όμιλος εταιριών Ι. Φιλίππου εξαγόρασε μια από τις ιστορικές εταιρίες πτηνοτροφίας, την ΑΦΟΙ ΜΙΜΙΚΟΥ ΑΕ, η οποία βρισκόταν υπό το καθεστώς της εκκαθάρισης στην Αγροτική Τράπεζα. Η εξαγορά πραγματοποιήθηκε από την ΚΑΝΑΚΙ ΑΕ που ανήκε στον όμιλο και στη συνέχεια μετονομάστηκε σε HELLENIC QUALITY FOODS (HQF), για να ενσωματώσει τις δύο δραστηριότητες, τόσο αυτή των ζυμών όσο και των πουλερικών. Από τον Ιανουάριο του 2000 όλα τα προϊόντα ΜΙΜΙCOS διατίθενται μόνο συσκευασμένα. Έτσι αφενός μεν αυξάνεται η προστασία τους από εξωτερικές επιμολύνσεις, αφετέρου δε ο καταναλωτής γνωρίζει τον παραγωγό του κοτόπουλου, την προέλευσή του, καθώς και όλα τα στοιχεία του (ημερομηνία σφαγής και λήξης, ιχνηλασιμότητα).

Το 2001 τοποθετήθηκε στην αγορά η πρώτη σειρά από προϊόντα με βάση το κρέας πουλερικών. Πρόκειται για νωπά προϊόντα που παράγονται από ελληνικά κοτόπουλα ΜΙΜΙCOS. Το 2002 η εταιρία προχώρησε ένα βήμα πιο μπροστά παράγοντας και αλλαντικά με βάση το κρέας πουλερικών. Το χαρακτηριστικό που διαφοροποίησε την ΜΙΜΙCOS από τον ανταγωνισμό είναι ότι όλα τα προϊόντα παράγονται από Ελληνικά κοτόπουλα ΜΙΜΙCOS.

Η συνολική επιφάνεια των εγκαταστάσεων ξεπερνά τα 200.000 τ.μ., με εκσυγχρονισμένο εκκολαπτήριο, εργοστάσιο ζωοτροφών, φάρμες, σφαγείο, τεμαχιστήριο και τυποποιητήριο. Κατασκευάστηκαν επτά νέα κέντρα διανομής σε όλη την Ελλάδα, με σύγχρονες ψυκτικές εγκαταστάσεις και εκσυγχρονίστηκε ο στόλος των φορτηγών ψυγείων, ώστε να διασφαλίζεται η σωστή θερμοκρασία διατήρησης των προϊόντων.

3. ΜΑΖΑΡΑΚΙ ΑΒΕΕ – ΚΟΤΟΠΟΥΛΑ ΒΟΚΤΑΣ

Διεύθυνση- Έδρα:

Γραφεία Αθηνών
Πάρνηθος 35
Π. Ψυχικό 15452

Τηλ.: 210 67 14 471

Τηλ.: 210 67 40 574

Fax: 210 67 26 594

Εργοστάσια:

Νεα Αρτάκη Ευβοίας, 34600

Βατώντας Ευβοίας, 34600

Προσωπικό: 80

Κύκλος εργασιών: 36.531.072,47 €(2011)

Δραστηριότητες:

Εκτροφή πουλερικών, παραγωγή και εμπορία κρέατος πουλερικών και προϊόντων κρέατος πουλερικών, νωπών και κατεψυγμένων, υποπροϊόντα πτηνοσφαγείου, παραγωγή ζωοτροφών.

Άλλα στοιχεία: Το 1956, επιστρέφοντας στην Ελλάδα από την Αμερική ο Αδαμάντιος Συρίγος, ίδρυσε τη ΒΟΚΤΑΣ (**Β**ιομηχανία **Ο**ρνίθων **Κ**αι **Τ**ροφών **Α**δαμαντίου **Σ**υρίγου), που αποτέλεσε την πρώτη οργανωμένη πτηνοτροφική επιχείρηση στην Ελλάδα. Επί τέσσερις δεκαετίες, το ΒΟΚΤΑΣ έγινε για τον Έλληνα συνώνυμο του επώνυμου ελληνικού κοτόπουλου και έμαθε στους Έλληνες παραγωγούς τι σημαίνει φρέσκο και ποιοτικό κοτόπουλο.

Την παράδοση του φρέσκου κοτόπουλου ΒΟΚΤΑΣ συνέχισε ο εγγονός και συνονόματος του ιδρυτή της ΒΟΚΤΑΣ Αδαμάντιος (Ντάνης) Συρίγος. Πιστός στις αξίες ποιότητας που διδάχθηκε στη ΒΟΚΤΑΣ, ο Αδαμάντιος Συρίγος ο νεότερος ίδρυσε τη ΜΑΖΑΡΑΚΙ ΑΒΕΕ το 2001 και απέκτησε σε δημοπρασία το Μάιο του 2006 τα δικαιώματα χρήσης του σήματος ΒΟΚΤΑΣ. Σήμερα, τα κοτόπουλα με το σήμα ποιότητας ΒΟΚΤΑΣ παράγονται στις σύγχρονες εγκαταστάσεις της ΜΑΖΑΡΑΚΙ ΑΒΕΕ. Έτσι, η ιστορική αυτή επωνυμία επέστρεψε στην οικογένεια που τη δημιούργησε και την έφερε πρώτη στην προτίμηση του Έλληνα.

Η ΜΑΖΑΡΑΚΙ ΑΒΕΕ πήρε το όνομά της από την περιοχή Μαζαράκι Βοιωτίας όπου βρίσκονται οι βασικές εγκαταστάσεις της. Ο Αδαμάντιος Συρίγος αξιοποίησε τη γνώση και την εμπειρία της νεότερης γενιάς στελεχών που δούλεψαν στη ΒΟΚΤΑΣ για να δημιουργήσει μια πρότυπη εταιρεία στο χώρο.

Το 2006 η ΜΑΖΑΡΑΚΙ προχώρησε στην εξαγορά της πτηνοτροφικής επιχείρησης ΚΕΛΑΙΔΙΤΗΣ ΕΠΕ. Με την κίνηση αυτή η ΜΑΖΑΡΑΚΙ ΑΒΕΕ έχει διευρύνει την παραγωγική της δυνατότητα στα 150.000 τοποθετούμενα κοτόπουλα την εβδομάδα και έχει επιτύχει την πλήρη καθετοποίηση της παραγωγής, διαθέτοντας ιδιόκτητες μονάδες πατρογονικών, εκκολαπτήρια, πτηνοτροφεία, μύλο και μονάδα σφαγής τελευταίου τύπου.

Στόχος της MAZAPAKI ABEE είναι να προσφέρει στους καταναλωτές ασφαλή, φρέσκα, υγιεινά και νόστιμα κοτόπουλα. Για το λόγο αυτό φροντίζει η ίδια για την εκκόλαψη των ελληνικών αυγών από τα οποία θα προέλθουν οι προς εκτροφή νεοσσοί, μεριμνά για την αποκλειστικά φυτική διατροφή των κοτόπουλων και δίνει έμφαση στην εξαντλητική αυστηρότητα των κτηνιατρικών ελέγχων και την καθημερινή διανομή των προϊόντων της στον καταναλωτή. Τα κοτόπουλα με το σήμα ποιότητας ΒΟΚΤΑΣ εκτρέφονται στις σύγχρονες εγκαταστάσεις της MAZAPAKI ABEE στην Αττική, τη Βοιωτία και την Εύβοια, σε αμιγώς αγροτικές περιοχές με ιδανικές κλιματικές συνθήκες και μακριά από οποιαδήποτε βιομηχανική ρύπανση. Οι εγκαταστάσεις της MAZAPAKI ABEE εξασφαλίζουν άνετες συνθήκες διαβίωσης και διαθέτουν κλιματισμό, σχολαστική καθαριότητα και προηγμένα συστήματα εκτροφής που διασφαλίζουν την υψηλή τους ποιότητα.

Όλες οι διαδικασίες παραγωγής είναι πλήρως αυτοματοποιημένες ώστε να διασφαλίζεται ότι τα στάδια της επιλογής, καθαρισμού, τεμαχισμού, συσκευασίας και συντήρησης ολοκληρώνονται άψογα και ότι κάθε κοτόπουλο ανταποκρίνεται στις υψηλές προδιαγραφές της εταιρείας.

Τα προϊόντα με το σήμα ΒΟΚΤΑΣ διατίθενται κυρίως στην Κεντρική και Νότια Ελλάδα.

4. ΚΟΤΟΠΟΥΛΑ ΕΞΟΧΗΣ- AMBROSIAΔΗΣ

Διεύθυνση – Έδρα:

2ο χλμ. Επαρχιακής οδού Κατερίνης - Π.Κεραμιδίου

Τηλ: 23510 34305, 23510 36261, 23510 75571

Φαξ: 23510 76964

Εργοστάσια:

Εργοστάσιο Ζωοτροφών Κορινός Πιερίας, 60062

Σφαγείο 2ο χλμ. Επαρχιακής οδού Κατερίνης - Π.Κεραμιδίου

Προσωπικό: 200

Κύκλος Εργασιών: 35.119.409,73 €(2011)

Δραστηριότητες: Εκτροφή πουλερικών, παραγωγή και εμπορία κρέατος πουλερικών και προϊόντων κρέατος πουλερικών, νωπών και κατεψυγμένων, υποπροϊόντα πτηνοσφαγείου, παραγωγή ζωοτροφών.

Άλλα στοιχεία: Το 1964 ο Θεμιστοκλής Αμβροσιάδης ιδρύει το πρώτο πτηνοτροφείο στην Εξοχή. Πουλώντας ζωντανά κοτόπουλα είδε ότι το κέρδος μπορεί να μεγαλώσει δίνοντας μεγαλύτερη ποσότητα και ταΐζοντας τα κοτόπουλα με δική του τροφή. Έτσι, ιδρύει και δεύτερο πτηνοτροφείο και επεκτάθηκε η δραστηριότητά του και στα φυράματα, κατασκευάζοντας το μύλο παραγωγής ζωοτροφών. Το 1971 ανοίγει στο κέντρο της Κατερίνης κατάστημα λιανικής πώλησης κοτόπουλου και κομμάτια αυτού. Το 1977 έκλεισε το κράτος το σφαγείο διότι έπρεπε να έχει προδιαγραφές ΕΟΚ και δημιουργήθηκε η ανάγκη για να ένα καινούργιο σφαγείο. Το 1986 με δάνειο και με ένα πρόγραμμα επιδοτούμενο από την ΕΟΚ ολοκληρώθηκαν οι εργασίες για το σφαγείο με τις προδιαγραφές 1266/ ΕΟΚ.

Σ' αυτό το σημείο αναλαμβάνει ο γιος του Θεμιστοκλή, ο Ιωακείμ(Μάκης) σε ηλικία 22 ετών . Παιδί δραστήριο, εργαζόταν από πολύ μικρή ηλικία στα πτηνοτροφεία και στο σφαγείο , με όνειρα να μεγαλώσει την επιχείρηση και να αναπτύξει μεγάλη εμπορική δραστηριότητα. Έτσι, δημιούργησε μια κάθετη βιομηχανική μονάδα η οποία εξελίχθηκε σε επιχείρηση που σήμερα θεωρείται η μεγαλύτερη πτηνοτροφική μονάδα της Βορείου Ελλάδος. Έχει ιδρύσει πτηνοτροφικές μονάδες , σφαγείο αυτοματοποιημένο και υπερσύγχρονο με τεράστιες δυνατότητες, το μεγαλύτερο στην Βόρεια Ελλάδα αλλά και από τα μεγαλύτερα στην Ευρώπη. Έχει ιδρύσει επίσης υποκαταστήματα σε διάφορες πόλεις και δίκτυο διανομών σε όλη την Ελλάδα. Τα **κοτόπουλα Εξοχής ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗΣ** προωθούνται καθημερινά άμεσα, καλύπτοντας οποιαδήποτε ανάγκη ζήτησης υπάρχει, διαθέτει πέντε υποκαταστήματα διανομής της εταιρείας και ιδιόκτητο στόλο φορτηγών ψυγείων.

5. ΒΙΟΚΟΤ Α.Ε.

Διεύθυνση – Έδρα:

2^ο χλμ. Αλεξανδρούπολης – Αβάντος, 68100 Αλεξανδρούπολη

www.biokot.gr

Υποκατάστημα : 3^ο χλμ Καπανδριτίου – Πολυδενδρίου, 19014, Πολυδένδρι Αττικής,
Τηλ 22950 23320, Φαξ 22950 23327

Εργοστάσια:

Τ.Θ. 40 – Οινόφυτα Βοιωτίας
Τηλ 22620 56375/6 Φαξ. 22620 56377

Προσωπικό: 150

Κύκλος Εργασιών: 29.916.408,45 €(2011)

Δραστηριότητες: Εκτροφή πουλερικών, παραγωγή και εμπορία κρέατος πουλερικών και προϊόντων κρέατος πουλερικών, νωπών και κατεψυγμένων, υποπροϊόντα πτηνοσφαγείου, παραγωγή ζωοτροφών.

Άλλα στοιχεία: Η ΒΙΟΚΟΤ είναι μία εταιρία με 60 χρόνια εμπειρίας στον κλάδο της πτηνοτροφίας. Ιδρυτής της είναι η οικογένεια Ζούρα. Είναι πλήρως καθετοποιημένη επιχείρηση. Στόχος της επιχείρησης και της οικογένειας Ζούρα είναι η παραγωγή υψηλής ποιότητας προϊόντων προερχόμενων από το κρέας του κοτόπουλου. Επιδίωξη της εταιρίας είναι η κάλυψη των αναγκών των καταναλωτών. Η διοίκηση της εταιρίας έχει περάσει στη δεύτερη γενιά της οικογένειας Ζούρα με δειλά δειλά βήματα και από την τρίτη γενιά. Οι εγκαταστάσεις της εταιρίας περιλαμβάνουν εκκολαπτήρια, πτηνοτροφεία, σφαγεία, τυποποιητήριο και συσκευαστήριο, σύγχρονο μύλο ζωοτροφών. Διαθέτει δίκτυο διανομής και ιδιόκτητο στόλο φορτηγών ψυγείων.

6. ΚΟΤΟΠΟΥΛΑ ΑΓΡΟΖΩΗ ΑΒΕΕ

Διεύθυνση – Έδρα:

Νέα Αρτάκη Ευβοίας, 34600, Εύβοια

Τηλ.2221042149

Fax.2221043926

Email: info@agrozoι.gr

Προσωπικό: 100

Κύκλος Εργασιών: 18.893.068,61 €(2011)

Δραστηριότητα: Εκτροφή πουλερικών, παραγωγή και εμπορία κρέατος πουλερικών και προϊόντων κρέατος πουλερικών, νωπών και κατεψυγμένων, υποπροϊόντα πτηνοσφαγείου, παραγωγή ζωοτροφών.

Άλλα στοιχεία: Η πτηνοτροφική επιχείρηση ΑΓΡΟΖΩΗ ανήκει στον όμιλο επιχειρήσεων της ΑΠΣΙ ΠΙΝΔΟΣ από το 2001.

Αποτελεί μια πλήρως καθετοποιημένη επιχείρηση που περιλαμβάνει πτηνοσφαγείο, εκκολαπτήριο και φυραματοποιείο.

Η παραγωγή της ξεπερνά τα 5 εκατομμύρια κοτόπουλα το χρόνο. Τα προϊόντα της απευθύνονται κυρίως στην αγορά της Αθήνας της Στερεάς Ελλάδας και της Πελοπονήσου και για τη διακίνηση τους η ΑΓΡΟΖΩΗ έχει στη διάθεση της έναν ιδιόκτητο στόλο που ξεπερνά τα 60 φορτηγά και ψυγεία.

7. ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΗ Α.Ε.

Διεύθυνση – Έδρα :

6^ο χλμ Χαλκίδας Αιδηψού, 34100, Εύβοια

Τηλ. 22210 45011, Φαξ. 22210 42010

Εργοστάσια:

Έξω Παναγίτσα 34100, Χαλκίδα

Ψαχνά Ευβοίας, 34400

Δοκός Αλιβέρι, 34500

Πούρνος Καθενοί, 34018 Εύβοια

Προσωπικό: 75

Κύκλος Εργασιών: 17.555.819,52 €(2011)

Δραστηριότητες: Εκτροφή πουλερικών, σφαγείο, παραγωγή επεξεργασία και διάθεση νωπών και κατεψυγμένων πουλερικών και υποπροϊόντων σφαγείου.

Άλλα στοιχεία: Το 1962, η οικογένεια Αγγελάκη ίδρυσε το πρώτο της οικογενειακό πτηνοτροφείο στους Καθενοί Ευβοίας. Σταδιακά, οι συνθήκες στην ελληνική αγορά άλλαξαν και οι νέες, μεγαλύτερες απαιτήσεις οδήγησαν στην ανάπτυξη της οικογενειακής επιχείρησης και στην εξέλιξή της σε μια σύγχρονη, καθετοποιημένη βιομηχανική μονάδα.

Το 1992 ιδρύθηκε η **Αγγελάκης Α.Ε.** και κατασκευάστηκε ιδιόκτητο σύγχρονο πτηνοσφαγείο στην περιοχή του Πούρνου Εύβοιας. Η νέα γενιά της οικογένειας Αγγελάκη, ο Θάνος και ο Ταξιάρχης, μπόηκαν δυναμικά στην επιχείρηση και συνέβαλαν αποτελεσματικά στην ανέλιξη της Αγγελάκης Α.Ε. σε μία άρτια οργανωμένη μονάδα παραγωγής νωπού κοτόπουλου.

Σήμερα, τα προϊόντα Αγγελάκης διατίθενται στα μεγαλύτερα super markets της χώρας καθώς και σε γνωστές εταιρείες μαζικής εστίασης.

Το καταναλωτικό κοινό, με τις ανάγκες και τις ανησυχίες του που συνεχώς αλλάζουν σύμφωνα με τις ταχύτερες εξελίξεις στο διεθνή διατροφικό χάρτη, οδηγεί και καθορίζει τις επιλογές της Αγγελάκης Α.Ε. Η θέση της εταιρείας στο επιχειρηματικό γίνεσθαι βασίζεται στο σεβασμό στο συνάνθρωπο, στην άντληση γνώσης και εμπειρίας από την παράδοση, στην προσήλωση στις αξίες της επιχείρησης, στη συνεχή ανανέωση μεθόδων και προϊόντων ανάλογα με τις σύγχρονες διατροφικές απαιτήσεις και στην έμφαση στην καλή σχέση ποιότητας-τιμής των προϊόντων κρέατος πουλερικών.

Οι κύριες παραγωγικές μονάδες της επιχείρησης είναι : οι πτηνοτροφικές μονάδες κλειστού τύπου δυναμικότητας 8 εκατομμυρίων πουλερικών ετησίως, εργοστάσιο παραγωγής ζωοτροφών, πτηνοσφαγείο και αυτοματοποιημένο τεμαχιστήριο, στόλος ιδιόκτητων φορτηγών ψυγείων.

Το δίκτυο διανομής της εταιρείας καλύπτει τους νομούς Αττικής, Θεσσαλονίκης, καθώς και το νομό Δωδεκανήσων. Η επέκταση του δικτύου διανομής είναι στα άμεσα σχέδια της εταιρείας με τελικό στόχο την πανελλαδική κάλυψη. Τα προϊόντα της ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ Α.Ε. διατίθενται σε όλες τις μεγάλες αλυσίδες σούπερ μάρκετ και σε πολύ μεγάλες εταιρίες μαζικής εστίασης.

8. ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΡΤΑΣ – ΚΟΤΟΠΟΥΛΑ ΑΝΕΖΑΣ Α.Β.Ε.Ε

Διεύθυνση – Έδρα:

10οχλμ.Ε.Ο.Άρτας-ΣαλαώραςΑνέζαΆρτας,47100

Τηλ.2681041585

Fax.2681041943

e-mail info@KotopoulaAnezas.gr

Εργοστάσιο:

Μύλος Ζωοτροφών 10οχλμ.Ε.Ο.Άρτας-ΣαλαώραςΑνέζαΆρτας,47100

Πτηνοσφαγείο 10οχλμ.Ε.Ο.Άρτας-ΣαλαώραςΑνέζαΆρτας,47100

Προσωπικό: 30

Κύκλος Εργασιών: 14.037.852,81€(2011)

Δραστηριότητες: Παραγωγή και εμπορία κρέατος πουλερικών, νωπού και κατεψυγμένου. Παραγωγή και εμπορία προϊόντων κρέατος πουλερικών και υποπροϊόντων πτηνοσφαγείου.

Άλλα στοιχεία: Η εταιρεία συστάθηκε τον Ιούλιο του 2003 στη Ανέζα Άρτας και κατάφερε από τον **Αύγουστο του 2004** να αποτελεί μια καθετοποιημένη μονάδα εκτροφής, σφαγής, επεξεργασίας, τυποποίησης και εμπορίας προϊόντων κοτόπουλου, νωπών και κατεψυγμένων.

Από το ξεκίνημά της, χτίστηκε **ακολουθώντας τις επιταγές της ελληνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας** που σχετίζονται με την ποιότητα, υγιεινή και ασφάλεια των τροφίμων. Έτσι, ως μία από τις πλέον σύγχρονες στον κλάδο της, εξασφάλισε από νωρίς την όσο το δυνατόν πιο **ελεγχόμενη και ασφαλή γραμμή παραγωγής** κρέατος πουλερικών. Απόδειξη αυτού το γεγονός ότι, πριν από τη λειτουργία τους, τα **Κοτόπουλα Ανέζας Άρτας** είχαν συντάξει, σε συνεργασία με έμπειρο σύμβουλο ποιότητας, το σύστημα ανάλυσης επικινδυνότητας κρίσιμων σημείων (*HACCP : 2000*), με αποτέλεσμα να πιστοποιηθούν αμέσως κατά το **πρότυπο HACCP**.

Το επόμενο σημαντικό βήμα για την εταιρεία ήρθε το **2007**, όταν άφησε πίσω της το πεπαλαιωμένο σύστημα ασφάλειας τροφίμων HACCP : Κατά ΕΛΟΤ 1416 και σχεδίασε ένα νέο, πιο αυστηρό σύστημα διασφάλισης ποιότητας και ασφάλειας των τροφίμων, κατά το νέο διεθνές πρότυπο **ISO 22000:2005**. Λόγω του ότι από εκείνη τη χρονική στιγμή δημιουργήθηκαν και εφαρμόστηκαν αυστηρότερες διαδικασίες παρακολούθησης του τροφίμου μέχρι και τα τελικά σημεία πώλησης, τα **Κοτόπουλα Ανέζας Άρτας** τέθηκαν σε διαδικασία αλλαγών, έτσι ώστε να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις αυξημένες απαιτήσεις. Εν τέλει, το 2008 ήταν η πρώτη πτηνοτροφική επιχείρηση που πιστοποιήθηκε κατά το νέο πρότυπο ασφάλειας και ποιότητας από την ηγέτιδα **TUV AUSTRIA HELLAS**.

Η **αυγή του 2009**, σημείο-σταθμός για την εταιρεία, βρίσκει τις **Πτηνοτροφικές Επιχειρήσεις Άρτας ΑΒΕΕ** υπό **νέο μετοχικό και διοικητικό καθεστώς**, με δυναμικό επενδυτικό σχέδιο και κύριους στόχους την **αναδιοργάνωση** και την **ενσωμάτωση νέων μεθόδων παραγωγής** άριστου προϊόντος και υγιούς λειτουργίας.

Η επιχείρηση διαθέτει πτηνοθαλάμους κλειστού τύπου, σύγχρονο πτηνοσφαγείο, εργοστάσιο παραγωγής ζωοτροφών, τυποποιητήριο και κέντρο διανομής στην κρεαταγορά του Ρέντη στην Αττική. Διαθέτει ιδιόκτητο στόλο φορτηγών ψυγείων και δικό της δίκτυο λιανικής πώλησης, ένα εξ' αυτών βρίσκεται στη Βαρβάκειο Αγορά στο κέντρο της Αθήνας.

9. ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ Α.Ε.

Διεύθυνση – Έδρα:

Μανάγουλη Φωκίδας, 33056

Τηλ. 2634071401

Φαξ. 2634071407

Προσωπικό: 60

Κύκλος Εργασιών: 8.901.374,32€(2011)

Δραστηριότητες: Παραγωγή και εμπορία κρέατος πουλερικών, νωπού και κατεψυγμένου. Παραγωγή και εμπορία προϊόντων κρέατος πουλερικών και υποπροϊόντων πτηνοσφαγείου.

Άλλα στοιχεία: Η εταιρία **Κοτόπουλα Ναυπάκτου Κοντοχρήστος** δραστηριοποιείται στο χώρο της παραγωγής πουλερικών από το 1994.

Η πολυετής πείρα, καθώς και οι υπερσύγχρονες εγκαταστάσεις που διαθέτει, διασφαλίζουν την παραγωγή προϊόντων εξαιρετικής διατροφικής αξίας. Η εταιρία σεβόμενη πάντοτε τα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας ISO 22000 : 2005, προσφέρει προϊόντα ελεγμένα υπό τους αυστηρότερους ποιοτικούς ελέγχους.

Διαθέτοντας υψηλή τεχνογνωσία και άρτια καταρτισμένο προσωπικό, με ένα δυναμικό & αποτελεσματικό δίκτυο διανομής επίσης και ένα δίκτυο καταστημάτων λιανικής, κατάκτησε άξια μια θέση στην καρδιά των καταναλωτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑΣ

Ο κλάδος της πτηνοτροφίας και πιο συγκεκριμένα ο κλάδος της παραγωγής κρέατος πουλερικών στην Ελλάδα έχει πλέον ιστορία εξήντα χρόνων με ικανοποιητική πορεία. Είναι ο κλάδος με την μεγαλύτερη εξέλιξη και βιομηχανοποίηση. Η προσαρμογή ή η μη προσαρμογή των επιχειρήσεων πτηνοτροφίας στο δυσμενές οικονομικό περιβάλλον είναι καθοριστικής σημασίας για το μέλλον τους.

Η δυσμενής οικονομική κατάσταση, βέβαια, είναι και ένας τρόπος ώστε να «ξεκαθαρίσει» η αγορά του κλάδου της πτηνοτροφίας και να παραμείνουν οι πιο υγιείς επιχειρήσεις του κλάδου.

Οι παράγοντες που μπορούν να παίξουν καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη του κλάδου είναι:

- ❖ Πρόβλεψη της εξέλιξης της ζήτησης της αγοράς σε κρέας πουλερικών
  - Υπολογισμός της εποχικότητας της ζήτησης του κρέατος πουλερικών στον προγραμματισμό των τοποθετήσεων των νεοσσών.
  - Χρήση ερευνών αγοράς στη διερεύνηση της ζήτησης του κρέατος πουλερικών, αλλά και νέων προϊόντων με βάση το κρέας πουλερικών.
- ❖ Μείωση του κόστους παραγωγής
  - Εκσυγχρονισμός των καθετοποιημένων μονάδων κρεοπαραγωγής.
  - Εκσυγχρονισμός των υπαρχόντων μονάδων εκτροφής πουλερικών (νέες κτιριακές επενδύσεις, συστήματα αερισμού, συστήματα τροφοδοσίας ζωοτροφών, σιλό

αποθήκευσης πρώτων υλών, παρασκευαστήρια ζωοτροφών-εργοστάσια).

- Επιλογή κατάλληλου γενετικού υλικού και συνεργασία με τις εταιρίες γενετικού υλικού σε όλα τα επίπεδα, ώστε να υπάρχει ενημέρωση για κάθε νέα εξέλιξη.
  - Εφαρμογή κανόνων βιοασφάλειας (απολυμάνσεις, μυοκτονίες) και υγιεινής στους χώρους εκτροφής πουλερικών, αλλά και στα σφαγεία, τεμαχιστήρια, τυποποιητήρια και χώρους αποθήκευσης του κρέατος πουλερικών και των προϊόντων με βάση το κρέας πουλερικών.
  - Ορθή επιλογή και εφαρμογή του εμβολιακού προγράμματος που θα εφαρμοστεί με στόχο την προστασία της δημόσιας υγιεινής αλλά και των εκτρεφόμενων πουλερικών (π.χ. πρόγραμμα αυτοέλεγχου Σαλμονέλλας).
  - Επενδύσεις σε μονάδες επεξεργασίας των αποβλήτων των μονάδων (επεξεργασία και πώληση αυτών ως εδαφοβελτιωτικά).
  - Χρήση των περιττωμάτων για την παραγωγή BIO – αερίου.
  - Επιλογή του κατάλληλου επιστημονικού και εργατικού προσωπικού.
- ❖ Ενίσχυση της οικονομικής ανταγωνιστικότητας των πτηνοτροφικών επιχειρήσεων.
- Εφαρμογή ειδικών πτηνοτροφικών εκτροφών, με συγκεκριμένη κατεύθυνση π.χ. βιολογικά, ελευθέρως βοσκής, εμπλουτισμένα με $\omega 3$ και $\omega 6$ λιπαρά οξέα, μαριναρισμένα με μυρωδικά και πολλοί ακόμη κωδικοί.
  - Εφαρμογή των κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης περί ευζωίας των εκτρεφόμενων ζώων παραγωγής.
  - Ανάπτυξη νέων ευέλικτων δικτύων διανομής και

αποθήκευσης.

- Παραγωγή νέων προϊόντων επεξεργασμένων με βάση το κρέας πουλερικών.
  - Στενότεροι και αποτελεσματικότεροι έλεγχοι για τις παράνομες εισαγωγές κρέατος πουλερικών από χώρες του εξωτερικού, αμφιβόλου ποιότητας και ίσως και επικίνδυνα για την ανθρώπινη υγεία.
  - Σύνδεση της παραγωγής κρέατος πουλερικών με τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα και με τις εταιρίες παραγωγής πρώτων υλών ζωοτροφών και εμπορίας γενετικού υλικού.
- ❖ Βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων κρέατος που προέρχεται από πουλερικά
- Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης ασφάλειας τροφίμων (ISO)
  - Εφαρμογή συστημάτων ιχνηλασιμότητας (from the farm to the fork)
  - Πιστοποίηση των προϊόντων από κρέας πουλερικών από αρμόδιους οργανισμούς ελέγχου και πιστοποίησης (π.χ. Agrocert, ΔΗΩ, ΒΙΟΕΛΛΑΣ κ.α.)
  - Ποιοτικός έλεγχος των ζωοτροφών και των προσθετικών ζωοτροφών, απαλλαγμένες από διοξίνες, μυκοτοξίνες, βαρέα μέταλλα, φυτοφάρμακα, παθογόνους μικροοργανισμούς)
  - Ανάπτυξη μηχανισμών διαχείρισης κρίσης ώστε οι διαστάσεις του εκάστοτε προβλήματος να μην γιγαντωθούν, πχ διατροφικό σκάνδαλο με κρέας αλόγου σε αλλαντικά
  - Εγκεκριμένα σφαγεία και κέντρα επεξεργασίας και συσκευασίας προϊόντων κρέατος πουλερικών
  - Εφαρμογή προγραμμάτων αυτοελέγχου για παθογόνους μικροοργανισμούς
- ❖ Αναβάθμιση των γεωργικών συνεταιρισμών ειδικά σε θέματα εμπορίας

και μεταποίησης προϊόντων με βάση το κρέας πουλερικών

- ❖ Διοργάνωση σεμιναρίων και εκπαιδεύσεων από τις αρμόδιες αρχές (ΥΠΑΑΤ και Κτηνιατρική Υπηρεσία) των εργαζομένων σε μονάδες παραγωγής κρέατος πουλερικών.
- ❖ Οργάνωση ειδικών σεμιναρίων των πτηνοτρόφων – παραγωγών για τις νέες μεθόδους εκτροφής των πουλερικών
- ❖ Υποχρεωτική εκπαίδευση των νέων πτηνοτρόφων ώστε να υπάρξει ουσιαστική βελτίωση και εξέλιξη του κλάδου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΝΕΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΡΕΑΤΟΣ ΠΟΥΛΕΡΙΚΩΝ

Σύμφωνα με έκθεση της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2012 – 2022 (European Union, 2012) ο κλάδος του κρέατος πουλερικών θα είναι ο μόνος κλάδος παραγωγής κρέατος που θα έχει αύξουσα πορεία λόγω της αυξανόμενης ζήτησης. Το γεγονός αυτό είναι σε άμεση συνάφεια με την μειωμένη διαθεσιμότητα των υπολοίπων ειδών κρέατος.

Συμπερασματικά οι εισαγωγές κρέατος πουλερικών μειώθηκαν κατά 3% για το 2012, σε σύγκριση με την περίοδο Ιανουαρίου και Αυγούστου του 2011, με λιγότερες εισαγωγές από την Βραζιλία (-6%), λόγω των υψηλών τιμών και της μειωμένης διαθεσιμότητας (European Union, 2012).

Οι εξαγωγές της Ευρωπαϊκής Ένωσης προβλέπεται για το 2022 να παραμείνουν δυνατές (+3,2%), λόγω της αυξημένης ζήτησης από την Ασία, την Αφρική και τη Μέση Ανατολή (European Union, 2012).

Βέβαια δεν θα πρέπει να αγνοούμε το γεγονός της οικονομικής κρίσης που μαστίζει τη χώρα μας, αλλά και ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η οικονομική κρίση έχει τεράστιες επιπτώσεις στην αγορά του κρέατος πουλερικών, με μειωμένη ζήτηση όλων των προϊόντων του κρέατος πουλερικών. Οι πτηνοτροφικές επιχειρήσεις του κλάδου αντιμετωπίζουν τεράστια κόστη παραγωγής, λόγω των αυξημένων τιμών των ζωοτροφών, αλλά και λόγω των κανόνων ευζωίας που καθιερώνονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Το κόστος παραγωγής του Έλληνα παραγωγού είναι σίγουρα υψηλότερο από άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δημιουργώντας προβλήματα στην ελληνική αγορά.

Οι επιπτώσεις αυτές στην ελληνική αγορά δεν μπορούν να είναι παρά μόνο βραχυπρόθεσμες. Καθώς η ζήτηση και η κατανάλωση του κρέατος πουλερικών θα έχει αυξητικές τάσεις.

Θα πρέπει ακόμη να τονιστεί ότι ο κλάδος του κρέατος πουλερικών έχει πληγεί λιγότερο από τους υπόλοιπους κλάδους παραγωγής κρέατος στη χώρα μας. Οι καταναλωτές στρέφονται από το ακριβό βόειο κρέας, στο δεύτερης ποιότητας χοιρινό και στο πιο φθινό κρέας πουλερικών. Αυτό αναφέρουν μελέτες από το USDA και τον FAO, του 2012.

Η προτίμηση των καταναλωτών σε κρέας πουλερικών είναι εμφανής, σε σχέση με άλλα κρέατα, στηρίζοντας έτσι την παραγωγή. Σύμφωνα και με τον Horne (2008) το κρέας των πουλερικών είναι υψηλότερης θρεπτικής αξίας έναντι του κόκκινου και του χοιρινού κρέατος.

Παρότι τα χρήματα του ελληνικού νοικοκυριού έχουν μειωθεί, στα ράφια των super market υπάρχουν τα προϊόντα των «ειδικών πτηνοτροφικών εκτροφών». Τα προϊόντα αυτής της κατηγορίας αντιστοιχούν σε συγκεκριμένες προδιαγραφές και φέρουν ανάλογη ένδειξη (σήμα), που τοποθετείται στο προϊόν εφόσον ότι ο τρόπος παραγωγής είναι σύμφωνος με την προδιαγραφή.

Ο AGROCERT είναι ο φορέας που έχει αναλάβει τη διαχείριση του συστήματος ελέγχου και πιστοποίησης των προϊόντων αυτού του τύπου. Η διαδικασία αυτή, μέσω της πιστοποίησης από τον AGROCERT, δίνει στον κλάδο πτηνοτροφίας τη δυνατότητα να έχει μία ξεχωριστή θέση σε σχέση με τον ανταγωνισμό αλλά και με τους υπόλοιπους κλάδους παραγωγής κρέατος.

Στα επόμενα έτη Η Ελληνική πτηνοτροφία θα πρέπει να είναι σε θέση να ανταπεξέλθει στις προκλήσεις της αγοράς. Οι προκλήσεις αυτές είναι η υγεία και ευζωία των ζώων, καθώς και η υγιεινή των τροφίμων. Μόνο οι συνεχείς επενδύσεις και η εφαρμογή νέων μεθόδων διαχείρισης της ασφάλειας των τροφίμων, οι καινοτόμες επιστημονικές ιδέες και η εφαρμογή αυτών, καθώς και η συνεχής κατάρτιση όλων των εμπλεκόμενων στην παραγωγή κρέατος πουλερικών, μπορούν να οδηγήσουν τον κλάδο της παραγωγής κρέατος πουλερικών σε περαιτέρω εξέλιξη και ανάπτυξη.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης Και Τροφίμων, www.minagric.gr
- Ελληνική Στατιστική Αρχή, www.statistics.gr
- ΔΗΜΟΣΙΑ, ΑΝΟΙΚΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ, www.geodata.gov.gr
- Νιτσιάκος Θ. ΑΒΕΕ, www.nitsiakos.gr
- Hellenic Quality Foods Α.Ε., www.hqf.gr
- ΒΙΟΚΟΤ Α.Ε., www.biokot.gr
- ΚΟΤΟΠΟΥΛΑ ΕΞΟΧΗΣ ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗ, www.ambrosiadis.gr
- ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ, www.aggelakis.gr
- ΚΟΤΟΠΟΥΛΑ ΑΝΕΖΑΣ ΑΡΤΑΣ, www.kotopoulanezas.gr
- ΑΓΡΟΖΩΗ, www.pindos-apsi.gr

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

- Delgado, C., Rosengrant, M., Steinfeld, H., Ehui, S. and Courbois, C., 1999. Livestock to 2020: The Next Food Revolution. Food, Agriculture and the Environment paper 28. International Food Policy Research Institute, Washington DC.
- European Union (2012). Prospects for Agricultural Markets and Income in the EU 2012-2022, December 2012
- FAO, FAOSTAT. <http://faostat.fao.org/>
- FAO, Food Outlook, November 2012
- FAO, Food Outlook , November 2010
- FAO, Agricultural Outlook 2011-2021
- FAO, World Agriculture Towards 2030- 2050, The 2012 Revision
- Global Poultry Trends, The Poultry Site, August 2010
- Horne, P. van. (2008). Trade in live poultry within EU. Short communication of LEI within the project Healthy Poultry. February 2008
- USDA United States Department of Agricultural Projections to 2022, February 2013

